

ผลการจัดกิจกรรมสวนเถาที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาล วัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ

นางสุภาพร พลอินทร์

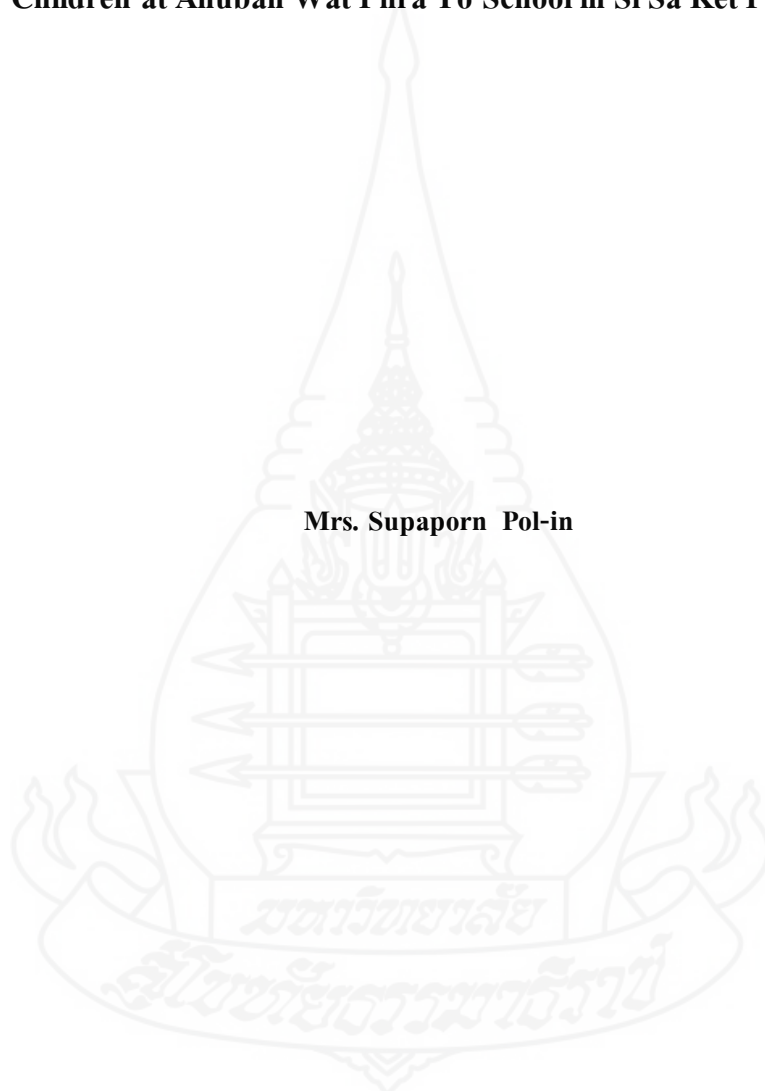

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**The Effects of Tray Garden Activities on Story Telling Abilities of Preschool
Children at Anuban Wat Phra To School in Si Sa Ket Province**

Mrs. Supaporn Pol-in

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

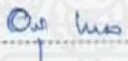
Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมสวนถาดที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ
ชื่อและนามสกุล นางสุภาพร พลอินทร์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หรดาล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หรดาล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี พรหมมาพันธุ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี พรหมมาพันธุ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คำนวณไอสระ ผลการจัดกิจกรรมสวนถาดที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง
ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้ศึกษา นางสุภาพร พลอินทร์ รหัสนักศึกษ 2512103199 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หรดาล **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสวนถาด

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 36 คน กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด และแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาด มีความสามารถในการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ กิจกรรมสวนถาด ความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง เด็กปฐมวัย

Independent Study title: The Effects of Tray Garden Activities on Story Telling Abilities of Preschool Children at Anuban Wat Phra To School in Si Sa Ket Province

Author: Mrs. Supaporn Pol-in; **ID:** 2512103199;

Degree: Master of Education (Curriculum Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Arunee Horadal, Associate Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The objective of this study was to compare the story telling abilities of preschool children before and after undertaking tray garden activities.

The sample comprised 36 male and female preschool children, 5-6 years old, who were studying at the second kindergarten level in the second semester of the 2012 academic year at Anuban Wat Phra To School in Si Sa Ket Province, obtained by cluster sampling. The research instruments used were tray garden activities handbook and a story telling ability test. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research finding showed that the post-experiment story telling abilities of preschool children undertaking tray garden activities were significantly higher, at the .05 level, than their pre-experiment counterparts.

Keywords: Tray garden activities, Story telling abilities, Preschool children

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมสวนถาดที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หรดาล อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการดำเนินงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ นางกอบกมล ทบบัณฑิต ศิษยานุศิษย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 นายกว้าง ผลสุข ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก และนางนิตยา แข่งขัน อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณ เพื่อน นักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการทำการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

สุภาพร พลอินทร์

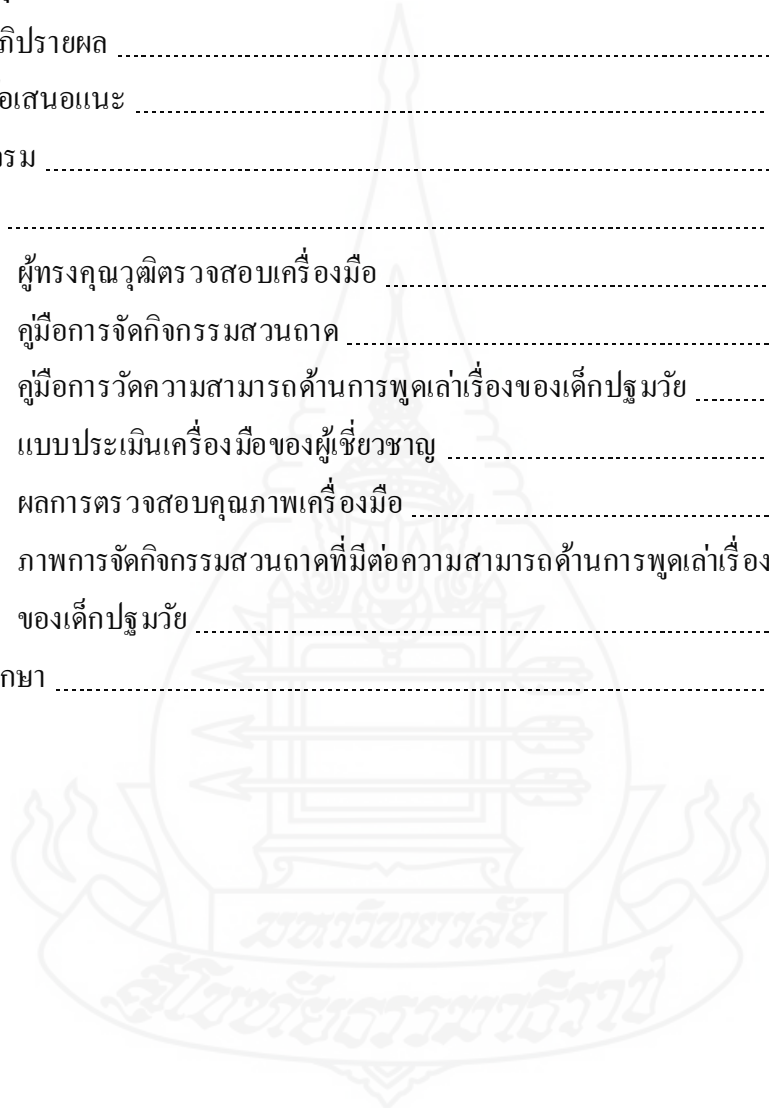
ตุลาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสวนถาด	5
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง	36
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง	39
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาดกับเกณฑ์เป็นรายบุคคล	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ	42
สรุปการวิจัย	42
อภิปรายผล	43
ข้อเสนอแนะ	46
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	52
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	53
ข คู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด	55
ค คู่มือการวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย	59
ง แบบประเมินเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ	62
จ ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	72
ฉ ภาพการจัดกิจกรรมสวนถาดที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัย	75
ประวัติผู้ศึกษา	79

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง.....	36
ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	39
ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาดกับเกณฑ์เป็นรายบุคคล.....	40

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1 ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง
การจัดกิจกรรมสวนถาด

39

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษามีความสำคัญสำหรับมนุษย์ เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ โดยการใช้เสียง คำพูด ท่าทางเพื่อสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างคนพูดและคนฟัง การเรียนรู้ภาษาของมนุษย์เริ่มจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน สอดคล้องกับ บันลือ พฤกษ์วัน (2543: 1) ที่กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่ชี้ถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ย่อมต้องมีภาษาเป็นเครื่องมือช่วยในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน บุคคลที่สามารถใช้ภาษาได้ดีย่อมได้เปรียบคนอื่นไม่ว่าเป็นเรื่องเรียนรู้ในวิชาต่างๆ หรือในการประกอบอาชีพ เพราะฉะนั้นมนุษย์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษา เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูด

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542: 63-64) กล่าวว่า การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญของการติดต่อสื่อสารที่จะไปสู่ความสำเร็จในชีวิต และการดำรงชีวิตของมนุษย์ การใช้ภาษาพูดเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงพัฒนาการทางด้านภาษาของมนุษย์ เริ่มจากภาษาพูดไปสู่ภาษาเขียน สำหรับเด็กภาษามีความสำคัญมากเช่นเดียวกัน การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยในช่วงเริ่มแรกของชีวิตจึงเน้นที่ภาษาพูด และการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ภาษามีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร และการแสดงออกถึงความต้องการ การพูดของเด็กในวัยนี้จะสะท้อนให้เห็นความสามารถทางด้านสติปัญญา การเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ผลการวิจัยทางสมองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของเด็กแต่ละช่วงวัยที่เรียกว่า “หน้าต่างโอกาสของการเรียนรู้” (Windows of Opportunity) อธิบายว่าการเริ่มต้นหน้าต่างแห่งโอกาส เปิดกว้างสำหรับการเรียนรู้ภาษาในช่วงห้าปีแรกของชีวิต หากเด็กปฐมวัยไม่ได้รับการส่งเสริมความสามารถด้านการพูดให้เหมาะสมกับพัฒนาการ อาจทำให้สูญเสียโอกาสที่สำคัญในการเรียนรู้และส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านอื่นๆ

เด็กอายุ 5-6 ปี สามารถพูดเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ และตัวสะกดได้ชัดเจนทุกเสียง พูดเสียงพยัญชนะ ส ได้ชัดเจนขึ้น เสียง ร อาจยังไม่ชัด เด็กวัยนี้สามารถพูดคำศัพท์ได้ประมาณ 2,500-2,800 คำ ใช้คำสรรพนาม คำกริยา คำบุพบท ได้ถูกต้อง พูดประโยคยาวที่มีคำ 5-6 คำขึ้นไป เป็นประโยคที่มีความซับซ้อนขึ้น และมักใช้ประโยคคำสั่ง ชอบใช้ประโยค “เพราะว่า” รู้คำศัพท์ กว้างขึ้น สามารถเปรียบเทียบวัตถุ 2 สิ่งได้ ชอบสนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ พูดคุยแลกเปลี่ยน ข้อมูลต่างๆ กับผู้อื่น ได้อย่างสัมพันธ์กับเรื่องที่พูด ดังนั้นเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาด้านต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องทักษะทางภาษา ควรมีการจัดการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมอย่างเป็นธรรมชาติ และสอดคล้องกับพัฒนาการ (อรชา ตูลานันท์ 2547: 2)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยไว้ว่า เด็กต้องสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546: 12) ด้วยเหตุนี้ ในคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้เสนอแนวทางการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดที่เหมาะสมกับวัยไว้อย่างหลากหลาย เช่น การสนทนา การเล่าข่าว การอภิปราย การเล่านิทาน การท่องคำคล้องจอง การเล่นเกมบทบาทสมมติ เป็นต้น เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ นอกจากกิจกรรมดังกล่าว ยังมีกิจกรรมสวนถาด ซึ่งเป็นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ชนิดหนึ่งที่ส่งเสริมการพูด เพราะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุย ได้มีอิสระ แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยอาจทำกิจกรรมรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มย่อยด้วยการนำวัสดุ และอุปกรณ์ เช่น ดิน หิน ดอกไม้ หญ้า กิ่งไม้ มาจัดตกแต่งลงบนภาชนะก้นตื้นตามความคิด จินตนาการ ซึ่งเด็กจะมีโอกาสได้ปรึกษาหารือ และวางแผนการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดของตนกับเพื่อนๆ ด้วยการพูดคุย สนทนา อภิปราย และเล่าผลงานให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง สอดคล้องกับแนวคิดของเฮวพา เดชะคุปต์ (2542: 75-76) ที่ว่า การส่งเสริมการพูดเล่าเรื่อง หรือกิจกรรมที่ฝึกพูด ควรเป็นกลุ่มเล็กๆ และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และวัตถุสิ่งของในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เป็นกันเอง

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัยเป็นเวลา 16 ปี พบว่า เด็กส่วนมากไม่สามารถพูดสื่อสารความคิด ความรู้สึก และความต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ได้ เมื่อให้เด็กพูดเล่าประสบการณ์ หรือเล่าเรื่องจากภาพ เด็กจะพูดเป็นคำๆ และเป็นประโยคที่ไม่ต่อเนื่องเป็นเรื่องราว ซึ่งตามพัฒนาการด้านภาษา เด็กอายุ 4-5 ปี ควรจะสามารถสนทนาโต้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง และเล่าเป็นเรื่องราวได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546: 39)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดกิจกรรมสวนถาด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูปฐมวัย ในการนำไปจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดให้เด็กต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสวนถาด

3. สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาดมีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลองสูง กว่าก่อนการทดลอง

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาด ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

4.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 กิจกรรมที่ใช้ในการวิจัย คือ กิจกรรมสวนถาด ซึ่งจัดในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นเสรี โดยดำเนินการจัดกิจกรรมตามคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 60 นาที

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

4.4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมสวนถาด

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

5 นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 กิจกรรมสวนถาด หมายถึง กิจกรรมที่เด็กนำวัสดุอุปกรณ์ เช่น ก้อนหิน ดิน ทราย ไม้ดอก ไม้ประดับ กิ่งไม้ หญ้า และตุ๊กตาคานหรือสัตว์ ฯลฯ มาจัดลงบนที่รองหรือกระดาษกั้นดิน ตามที่เด็กคิดจินตนาการ โดยทำเป็นกลุ่มย่อย ในขณะที่ทำกิจกรรมเด็กได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน และ เมื่อทำสวนถาดเรียบร้อยแล้ว เด็กเล่าผลงานให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเองและของเพื่อน

5.2 ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง หมายถึง เด็กสามารถพูดเล่าเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดครอบคลุม “ใคร ทำอะไร ที่ไหน” ได้อย่างถูกต้อง

5.3 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุ 5-6 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ได้พัฒนาความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
- 6.2 ได้กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
- 6.3 ได้แนวทางการจัดกิจกรรมสวนถาด ที่สามารถพัฒนาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
- 6.4 ได้วิธีการจัดกิจกรรมสวนถาดที่ส่งเสริมความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมสวนถาดที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสวนถาด
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมสวนถาด
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสวนถาด
 - 1.3 การจัดกิจกรรมสวนถาด
 - 1.4 บทบาทครูในการจัดกิจกรรมสวนถาด
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสวนถาด
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายของการพูดและการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
 - 2.2 ความสำคัญของการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
 - 2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาษา
 - 2.4 พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 2.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็กปฐมวัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสวนถาด

1.1 ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมสวนถาด

กิจกรรมสวนถาด เป็นกิจกรรมหนึ่งของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เด็กๆ ได้ลงมือกระทำกับวัสดุ ดิน ทราย ก้อนหิน กิ่งไม้ ดอกไม้ จัดตกแต่งลงบนกระถางก้นตื้น ซึ่งในขณะที่ทำสวนถาด เด็กจะได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นผลงานสวนถาด

1.1.1 ความหมายของกิจกรรมสวนถาด

กิจกรรมสวนถาดเป็นกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก อย่างอิสระและสนุกสนานกับการตกแต่งผลงาน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมสวนถาดไว้ดังนี้

กิจกรรมสวนถาด หมายถึง ศิลปะสำหรับเด็ก ในการแสดงออก การสื่อสาร การถ่ายทอดจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของแต่ละคนที่บอกเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม แสดงออกโดยถ่ายทอดออกมาผ่านผลงานที่ประดิษฐ์ (จันทวรรณ เทวรักษ์ 2526: 14-16)

กิจกรรมสวนถาด หมายถึง การจัดสวนแบบย่อเรื่องราวลงในภาชนะหรือ ถาด จะเป็นเรื่องราวอะไรก็ได้ที่เคยเห็น เคยรู้ รวมทั้งเรื่องราวที่ผู้กรรเรื่องขึ้นมาเองตามจินตนาการ ได้แก่ ย่อเรื่องราวของสวนสาธารณะ เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม การดำเนินชีวิตของ ชาวไร่ชาวนาในชนบท การจัดสวนถาดแบบย่อเรื่องราว ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้จัดได้ใช้ความคิดอย่าง สร้างสรรค์ อย่างหลากหลายไม่มีที่สิ้นสุด เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน (ขวัญชัย จิตสำราญ 2544: 25)

กิจกรรมสวนถาด หมายถึง ศิลปะสำหรับเด็กที่ได้แสดงออกโดยการ ถ่ายทอดจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่บอกเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม ผ่าน สื่อผลงานการประดิษฐ์ ได้แก่ การจัดสวนถาด การประดิษฐ์ของเล่น การปั้นดินน้ำมัน ซึ่งเป็นการ สื่อสารความคิด ความรู้สึกต่างๆ ที่เด็กเห็นและรับรู้โดยจินตนาการ การสังเกต การใช้ประสาท สัมผัสในการรับรู้ จนเกิดความเข้าใจ เด็กมีโอกาสพัฒนาความคิด กล้าแสดงออกอย่างอิสระ มี สุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าความงามของศิลปะ (จิราภรณ์ ส่องแสง 2549: 45)

สรุปได้ว่า กิจกรรมสวนถาด หมายถึง ศิลปะที่เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ โดยการถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์บอกเรื่องราวต่างๆ ตามจินตนาการที่เด็กคิดหรือเคยเห็น ออกมาเป็นผลงานอย่างหลากหลาย เพื่อสื่อสารให้ผู้อื่น ได้รับรู้ สำหรับความหมายของกิจกรรมสวน ถาดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การเอาดิน ทราย ก้อนหิน ดอกไม้ ไม้ประดับ กิ่งไม้ จัดลงบนที่ รองหรือกระถางก้นตื้น ตามความคิดและจินตนาการเป็นกลุ่มย่อย ขณะทำกิจกรรมสวนถาด เด็กจะ ได้สื่อสารความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราว

1.1.2 ความสำคัญของกิจกรรมสวนถาด

การจัดกิจกรรมสวนถาดมีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะใน เด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่ต้องการส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ อารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งมีผู้ที่กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมสวนถาดไว้ดังนี้

เลิศ อนันตนะ (2535: 44- 48) ได้กล่าวถึง กิจกรรมสวนถาดว่า เป็นศิลปะ ประดิษฐ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคม พัฒนากระบวนการกลุ่ม ทำให้เด็กเรียนรู้การ วางแผนงานหรือปริกษาหารือ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และมีความสุขในการจัดทำสวนถาด

เขาวพา เดชะคุปต์ (2542: 107) กล่าวว่า กิจกรรมสวนถาด เป็นศิลปะ ประดิษฐ์ที่ช่วยให้เด็กได้ร่วมกันแสดงความคิดสร้างสรรค์ และความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมา ในรูปผลงานสวนถาด เด็กได้สื่อสาร อธิบายสิ่งที่ทำ ความรู้สึกที่มีต่อผลงานที่จัดทำ ดังนั้นจะเห็น ว่า การจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์ เด็กมีโอกาสดำเนินคว้าทดลอง และสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นรับรู้เข้าใจในสิ่งที่ทำ เป็นการพัฒนาด้านภาษาอีกทางหนึ่ง

บุศรินทร์ สิริปัญญาธร (2545: 14) กล่าวว่า กิจกรรมสวนถาดมีความสำคัญ และให้ประโยชน์แก่เด็กอย่างมาก เพราะมิใช่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสวยงาม หรือให้เหมือนจริง แต่ ต้อง การช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ ให้อวดทน มีสมาธิ มีความรับผิดชอบในการทำงาน ร่วมกัน รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

จิราภรณ์ ส่องแสง (2549: 45-46) กล่าวว่า กิจกรรมสวนถาดเป็นศิลปะที่มีความ สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือที่นำเด็กไปสู่พัฒนาการด้านภาษา ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ มีอิสระทางอารมณ์ มีอิสระสำรวจทดลอง มีส่วนร่วมรับรู้เรื่องราวในการทำกิจกรรม สวนถาด และการเลือกใช้วัสดุ

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และกระบวนการกลุ่ม ความรู้สึกนึกคิด กล่าว แสดงความ สามารถด้านต่างๆ ออกมาเป็นผลงาน โดยไม่คำนึงถึงความสวยงาม เช่นเดียวกับการทำ กิจกรรมสวนถาดที่เด็กได้เลือก ก้อนหิน ดิน ทราย ไม้ดอก ไม้ประดับ กิ่งไม้ เพื่อจัดลงบนที่รอง หรือกระดาษกั้นดิน ตามเรื่องราวที่เด็กวางแผนไว้ เมื่อทำสวนถาดเรียบร้อยแล้ว เด็กจะแสดง ความรู้สึกด้วยการบอกเล่าเรื่องราวจากผลงาน และยังสามารถแสดงความรู้สึกด้วยคำพูดออกมา ทำให้ได้ มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการพูดเล่าเรื่องได้

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสวนถาด

การจัดกิจกรรมสวนถาดเป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสเด็กลงมือประดิษฐ์ แสดงความ คิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมรอบตัว ขณะที่ทำงานกับวัสดุต่างๆ เด็กมีความ รับผิดชอบในการเลือก และกำหนดโครงร่าง ใช้การตัดสินใจ การควบคุมตนเองทำผลงานได้ สำเร็จ จะสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และความสามารถในการจินตนาการ สังเกต และความรู้สึก ที่ดีที่จะ ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดเล่าเรื่อง เพราะเด็กได้มีส่วนร่วมและลงมือกระทำกับวัสดุ ด้วยตนเอง

การจัดกิจกรรมสวนถาด มีนักวิชาการให้แนวคิดไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสแสดงออกอย่างเสรี (Free Expression) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) จินตนาการ (Imagination) ตามความสนใจและความถนัดทางธรรมชาติของเด็กแต่ละคน (เลิศ อานันท์นะ 2523: 616)

2. คำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ได้ฝึกฝนการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสต่างๆ ฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา 2529: 57 – 58)

3. ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เด็กได้รับในระหว่างกระบวนการสร้างสรรค์มากกว่าผลงานที่สวยงามของเด็ก และกิจกรรมศิลปะสวนถาด เปรียบเสมือนสื่อหรือเครื่องมือในการที่จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาด้านต่างๆ (ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล 2533: 3 - 5)

4. ใช้วัสดุการสอน กระบวนการสอนที่เปิดโอกาสให้เด็กทำงานร่วมกัน ปรัชญาหรือช่วยเหลือกัน เป็นการส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน และมีบริเวณทำกิจกรรมที่สะดวก และบรรยากาศที่เสรี (วิรุณ ตั้งเจริญ 2536: 244-245)

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมสวนถาดเป็นการจัดประสบการณ์ด้านศิลปะให้กับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นความสวยงามของผลงาน แต่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เด็กได้รับ คือกระบวนการสร้างสรรค์ และเด็กมีโอกาสทำงานร่วมกัน ปรัชญาหรือช่วยเหลือกันจัดทำสวนถาด ตามความสนใจ ความถนัดทางธรรมชาติของเด็ก และแสดงออกอย่างเสรี ตามจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านภาษา เด็กได้เล่าเรื่องราวจากผลงานสวนถาดที่เด็กจัดทำขึ้นให้เพื่อนๆ และครูฟัง

1.3 การจัดกิจกรรมสวนถาด

กิจกรรมสวนถาด เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก และสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี เนื่องจากศิลปะ ช่วยให้เด็กได้แสดงความสามารถ และความรู้สึกรักใคร่ของตนออกมาเป็นผลงานที่เด็กสามารถมองเห็นได้ เด็กจะใช้ศิลปะเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่ทำ ที่เห็น และแสดงความคิดออกมาเป็นผลงาน การจัดกิจกรรมศิลปะให้แก่เด็ก จะช่วยให้เด็กมีโอกาสค้นคว้า ทดลอง และสื่อสารความคิดความรู้สึกรักของตนให้ผู้อื่นที่อยู่รอบตัวเข้าใจได้ นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้พัฒนาความสามารถในการคิด และการใช้จินตนาการ

แนวทางการจัดกิจกรรมสวนถาด (กรมวิชาการ 2546: 50) มีดังนี้

1. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรหาอุปกรณ์ท้องถิ่นมาใช้เป็นอันดับแรก

2. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรม ควรอธิบายวิธีการใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กได้ทราบ พร้อมสาธิตให้ดูจนเข้าใจ
3. ให้เด็กทำกิจกรรมรวมกันในกลุ่มย่อย เพื่อฝึกให้เด็กวางแผน และร่วมทำงานกับผู้อื่น
4. แสดงความสนใจในงานของเด็กทุกคน ไม่ควรมองผลงานเด็กด้วยความขบขัน และควรนำผลงานเด็กทุกคนได้แสดงบนป้ายนิเทศทุกคน
5. เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการทางการพูด

การจัดกิจกรรมสวนถาดในงานวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการกิจกรรม ครูต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เอาไว้ล่วงหน้า และวัสดุต้องเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก การจัดวางวัสดุ เด็กสามารถมองเห็นและหยิบได้เอง ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้เด็กอยากทำกิจกรรมและรู้สึกมีอิสระในการทำ ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เช่น ดิน ก้อนหิน ต้นไม้ ทราย จานรอง หรือ กระจกกันดิน ไม้ดอกอื่นๆ ก่อนทำกิจกรรมครูต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุในการทำกิจกรรมสวนถาด พร้อมทั้งสาธิตให้เด็กดูจนเข้าใจ เช่น การเอาดินใส่ก่อนค่อยตกแต่งด้วยวัสดุอื่นๆ
2. ขั้นตอนดำเนินการกิจกรรม จัดกิจกรรมในบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น และเป็นกันเองจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกปลอดภัย ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าแสดงออกในที่สุด การดูแลให้เด็กสร้างสรรค์ผลงานด้วยความพยายามของตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจเลือกวัสดุมาประดิษฐ์ตกแต่งสวนถาด และกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น พูดคุยสนทนาขณะทำกิจกรรม
3. ขั้นตอนหลังดำเนินการกิจกรรม หลังจากที่เด็กทำกิจกรรมประดิษฐ์สวนถาดของตนเองเสร็จแล้ว ให้เอาผลงานมาจัดแสดง และเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสวนถาดที่จัดทำให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเองและของเพื่อน ครูบันทึกการเล่าเรื่องราวของเด็กแต่ละคน

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมสวนถาด ซึ่งเป็นศิลปะที่เด็กได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ได้วางแผนร่วมกัน เลือกวัสดุต่างๆ มาจัดตกแต่งสวนถาด มีการแสดงผลงาน และเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสวนถาดที่จัดทำและแสดงความคิดเห็นผลงานของเพื่อน

1.4 บทบาทครูในการจัดกิจกรรมสวนถาด

ในการจัดกิจกรรมสวนถาดสำหรับเด็ก ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างมากที่จะทำให้งานดำเนินไปอย่างมีความหมาย และบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ มีผู้กล่าวถึงบทบาทครูไว้ดังนี้

เลิศ อำนันทะ (2535: 14-15) ได้กล่าวถึงบทบาทครูในการจัดกิจกรรมสวนถาดให้กับเด็ก ไว้ดังนี้

1. ยอมรับความสามารถของเด็กที่มีความแตกต่างกัน
2. อย่าแทรกแซงความคิดเด็ก หรือแก้ปัญหาแทนเด็ก ทางที่ดีควรส่งเสริมให้เด็กกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออกให้มากที่สุด
3. ใช้คำพูดช่วย และทำท่ายให้แสดงออกแทนการออกคำสั่ง
4. วางแผนการจัดเตรียม วัสดุอุปกรณ์ เอาไว้ล่วงหน้า เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเสรี

หรรษา นิลวิเชียร (2535 : 183) ได้กล่าวถึงบทบาทครูในการจัดกิจกรรมสวนถาดมีดังนี้

1. จัดเตรียมวัสดุสำหรับใช้
2. จัดเวลาให้เด็กได้ทำงานศิลปะสวนถาด
3. จัดเวลาสำหรับการแสดงผลงาน

นิตยา สุวรรณศรี (2540: 37) ได้กล่าวถึงบทบาทครูในการจัดกิจกรรมสวนถาด ไว้ดังนี้

1. แนะนำสื่อประเภทต่างๆ
2. เตรียมตัวให้พร้อม
3. ให้เด็กมีโอกาสเลือก
4. ให้เด็กมีโอกาสสำรวจสิ่งต่างๆ
5. จัดให้มีที่ว่างสำหรับแสดงผลงาน

บทบาทครูในการจัดทำกิจกรรมสวนถาดในงานวิจัย

1. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำสวนถาดให้พร้อม ได้แก่ ดิน ทราย ไม้ดอก ไม้ประดับ หญ้า ก้อนหิน ตุ๊กตาดกน หรือ สัตว์ ฯลฯ
2. อธิบายขั้นตอน และสาธิตให้เด็กดู
3. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มย่อย 2-3 คน ให้วางแผนการทำสวนถาดของกลุ่มตนเอง เลือกวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ดิน ทราย ไม้ดอก ไม้ประดับ หญ้า ก้อนหิน ตุ๊กตาดกน หรือ สัตว์ ฯลฯ
4. ให้เด็กช่วยกันจัดตกแต่งสวนถาดในกลุ่มของตนเอง
5. ให้เด็กนำผลงานมาจัดแสดงและเล่าเรื่องราวผลงานสวนถาดที่จัดทำเสร็จแล้วให้เพื่อนๆ และครูฟัง รวมทั้งให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของกลุ่มตนเอง และของเพื่อน ครูบันทึกการเล่าเรื่องของเด็ก

6. ให้เด็กช่วยกับเก็บทำความสะอาดห้องเรียน

สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมสวนถาดสำหรับเด็กปฐมวัย ครูควรมีการวางแผนในการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมก่อนทำกิจกรรม เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจวัสดุ อุปกรณ์ และ ได้แสดงออกอย่างอิสระ ใช้คำช่วยๆ ท้าทายความสามารถของเด็ก ให้เวลาเด็กได้ทำงานและแสดงผลงานอย่างเหมาะสม

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสวนถาด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสวนถาดโดยตรงยังไม่มีใครทำการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงรวบรวมงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับกิจกรรมสวนถาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ดังนี้

1.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ฐิติพร พิษณุกุล (2538) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์แบบกลุ่ม กับแบบรายบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 4-5 ปี จำนวน 30 คน โรงเรียนสาธิตมัธยมสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตฯ แผนกอนุบาลผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์แบบกลุ่มกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์แบบรายบุคคล มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปริญานุช จุลพรหม (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยอนุบาล อายุ 5-6 ปี จำนวน 15 คน โรงเรียนสามเสนนอก สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยรวมทุกทักษะอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในแต่ละทักษะพบว่า ทักษะการใช้เหตุผล ทักษะการสังเคราะห์ และทักษะการประเมินค่า มีความสามารถอยู่ในระดับสูง ส่วนทักษะการวิเคราะห์มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง

กันทรส วงศ์ศักดิ์ (2553) ได้ศึกษาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยใช้พืชผักผลไม้ กลุ่มตัวอย่าง是孩子ปฐมวัย ชายหญิง อายุ 5 – 6 ปี จำนวน 20 คน โรงเรียนโชคชัยรังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยใช้พืชผักผลไม้สูงกว่าก่อนทำกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยใช้พืชผักผลไม้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เพ็ตตี้ (Petty, 1994: A) ได้ศึกษาแบบแผนการเข้ากลุ่มและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อกันของเด็กก่อนวัยเรียนในสิ่งแวดล้อมทางสังคม จากการศึกษาพบว่า ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 4-5 ปี ช่วงระยะ 8 เดือนในโรงเรียนอนุบาล เด็กจะพยายามเข้าติดต่อสื่อสารทางสังคม (Social Contexts) จากการเล่น การทำกิจกรรมกลุ่มใหญ่ การทำกิจกรรมกลุ่มเล็ก จะมีการตอบสนองซึ่งกันและกันกับเพื่อน นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กที่มีกระบวนการทางทักษะสังคม (Process of Social Skills) และแบบแผนการติดต่อสื่อสารทางวาจา (Verbal Communication Strategies) จะเป็นที่ยื่นชม และยอมรับจากเพื่อน เมื่อเข้าไปติดต่อสื่อสารทางสังคม

จากผลงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ สามารถช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยในการแก้ปัญหา ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และการคิดวิจารณ์ญาณ ศิลปะประดิษฐ์เป็นกิจกรรมกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มย่อยเพื่อช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการพูดคุยสื่อสารสนทนาเป็นที่ยื่นชม ยอมรับจากเพื่อนๆ ดังนั้นจึงอาจนำกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ในลักษณะอื่น เช่น การจัดสวนถาดมาใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการพูดให้แก่เด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากเด็กมีโอกาสดูคุย สนทนา ทั้งใน ขณะทำกิจกรรม และนำเสนอผลงานให้เพื่อนและครูฟัง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายของการพูดและการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

การพูดมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น วาทศิลป์ วาทศาสตร์ และวาทวิทยา แต่มีความหมายใกล้เคียงกันคือ เป็นการศึกษาที่ว่าด้วยการพูดทั้งสิ้น การพูดเป็นความสามารถอย่างหนึ่งที่บุคคลใช้แสดง หรือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด หรือความต้องการของตนเองออกมาให้ผู้อื่นทราบ นอกจากนี้ภาษาพูดยังช่วยให้ผู้อื่นรับรู้ หรือเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดได้ เด็กปฐมวัยก็ใช้ภาษาพูดเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งสื่อความรู้สึกนึกคิดหรือเล่าเรื่องราวต่างๆ บอกความต้องการ และอธิบายประสบการณ์ของตนเองให้ผู้อื่นทราบ

ประมวล ดิฉินสัน (2536: 131-132) ให้ความหมายการพูด ว่าเป็นความรู้ และการใช้รหัสซึ่งเป็นตัวแทนความคิดอ่านเกี่ยวกับตัวเรากับโลกภายนอก โดยมีระบบแห่งสัญญาณ คือ เสียงและถ้อยคำสำหรับการเจรจาติดต่อ

วรรณิ โสมประยูร (2539: 99) ให้ความหมายการพูดว่า เป็นการสื่อสารความหมายอย่างหนึ่ง โดยใช้น้ำเสียง ภาษา กิริยาท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความในใจไปให้ผู้ฟังรู้หรือ เข้าใจความต้องการ เพราะการพูดเป็นทักษะการส่งออกตามหลักของภาษาศิลป์

สุภาวดี ศรีวรรณ (2542: 86) ให้ความหมายการพูดว่าเป็นพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคล โดยการใช้อ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา อากัปกิริยา ท่าทาง สีหน้า แววตา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟังให้เกิดความเข้าใจและตอบสนอง

จุฑา สุกใส (2545: 17) ให้ความหมายการพูดว่า เป็นการแสดงความรู้สึกจากการได้ฟัง และการคิดแล้วสื่อออกมาให้ผู้อื่นได้เข้าใจ อาจเป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ความรู้และประสบการณ์โดยการเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ ทำงานอย่างต่อเนื่องและประสานกัน คือกระบวนการหายใจ กระบวนการเปล่งเสียง กระบวนการแปลเสียงและการกำหนดเสียงเพื่อให้ผู้อื่นฟัง ฟังแล้วเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

พือาเจท์ (Piaget, 1955 อ้างถึงใน ปานตา ใช้เทียมวงศ์ 2535: 79-85) ได้สรุปลักษณะการพูดของเด็กปฐมวัยไว้ 3 รูปแบบ คือ

1. การพูดซ้ำ (Repetition) คือ การที่เด็กพูดซ้ำกันหลายครั้ง รวมถึงการเลียนแบบคำพูดของคนอื่นด้วย เด็กอาจคิดว่าคำพูดเหล่านี้เป็นคำที่ตนคิดขึ้นเอง พูดกับตนเองซ้ำๆ อย่างพอกพอใจ

2. การพูดคนเดียว (Monologue) คือ การที่เด็กชอบพูดคุยกับตัวเองดังๆ อาจจะเล่าเป็นนิยาย หรือสมมติเป็นครู เป็นพ่อแม่ การพูดลักษณะนี้ไม่เกี่ยวกับการสื่อความเข้าใจกับผู้อื่นแต่อย่างใด แต่เป็นการพูดเพื่อความเพลิดเพลินของตนเองเท่านั้น

3. การสื่อความเข้าใจ (Communication) คือ การที่เด็กพยายามทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น และใช้ภาษาเป็นสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยการอธิบาย ซักถาม วิจารณ์ ลักษณะการพูดในขั้นนี้แสดงถึงวิวัฒนาการทางด้านความคิด การพูด และการใช้ภาษาที่สูงขึ้น การพูดที่มีลักษณะด้านสังคมได้แก่

3.1 การเล่าเรื่อง เป็นการพยายามแลกเปลี่ยนความเข้าใจกับผู้ฟัง กล่าวคือ เมื่อพูดแล้วก็ต้องการให้มีผู้ฟัง ซึ่งเป็นการนำไปสู่การสนทนาต่อไป

3.2 การแสดงความคิดเห็นหรือวิจารณ์ เป็นการแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมหรือการกระทำของผู้อื่น หรือใช้วิธีพูดให้ใครคนหนึ่งหรือหลายๆ คนฟัง และแสดงว่าตนเองเหนือกว่าผู้ที่ตนวิจารณ์ เช่น “ไม่เห็นเก่งเลย กินข้าวก็หกด้วย”

3.3 การออกคำสั่ง/การแสดงความต้องการ ขอร้อง หรือขู่ เช่น เด็กสองคนเล่น เด็กคนหนึ่งพูดว่า “ห้ามเล่นรถคันนี้ ห้ามจับ”

3.4 การถามและการตอบ เป็นการรู้จักถามและรู้จักตอบ เด็กเล็กๆ ไม่ค่อยเอาใจใส่กับคำตอบมากนัก หรือถามแล้วก็ไม่ค่อยฟังคำตอบ หรือบางทีมีผู้ถาม เด็กก็ไม่ยอมตอบ ต้องให้พ่อแม่หรือครูตอบแทน หรือพูดนำในการตอบ โดยมากเด็กอายุ 3-5 ขวบ มักเป็นเช่นนี้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพูด คือ การสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้ง กิริยาท่าทาง เพื่อพูดให้ผู้อื่นเข้าใจความต้องการ ความรู้สึก ความคิดของผู้พูด และเกิดการ ตอบสนองตามจุดมุ่งหมายของผู้พูด

สำหรับการพูดเล่าเรื่องนั้น เป็นศิลปะเก่าแก่เกิดก่อนศิลปะการเขียน ด้วยเป็นวิสัย ของมนุษย์เมื่อได้รู้ ได้ฟังอะไรมา ก็จะอดนำมาเล่าไม่ได้ โดยเฉพาะผู้ใกล้ชิด หรือคนข้างเคียง ต่อมา จึงค่อยๆ ขยายกว้างออกไป แรกเริ่มคงเป็นการเล่าสู่กันฟังอย่างธรรมดาเพื่อบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ให้ผู้ที่ไม่ได้รู้ได้เห็น ได้ทราบเรื่องเพราะการสื่อสารทั้งหมดในยุคโบราณกระทำกันด้วยวาจา และมี มนุษย์เป็นพาหนะแห่งการสื่อสาร (เอกฉันทน์ จารุเมธีชน 2539: 108) ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของการ พูดเล่าเรื่องไว้ดังนี้

ผะอับ โปษะกฤษณะ (2526: 140) ให้ความหมายการพูดเล่าเรื่อง ว่าเป็นการพูดใน ชีวิตประจำวันอย่างหนึ่ง นอกจากนั้นการพูดเล่าเรื่องยังจะแทรกแซงอยู่ ในการพูดชนิดต่างๆ ทำให้ การพูดนั้นน่าฟังยิ่งขึ้น

อัจฉิมา เกิดผล และอรทัย วิมลโนธ (2533: 39) ให้ความหมายการพูดเล่าเรื่องว่า เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ ถ่ายทอดความคิดจากประสบการณ์ และความรู้สึกต่างๆ ให้เกิดการ ตอบสนอง มีสัมฤทธิ์ผลตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เล่า การพูดเล่าเรื่องอาจใช้วิธีการพูดหรือการใช้ ผลงานแทนการเล่าเรื่องก็ได้

นภดล จันทรเพ็ญ (2539: 70) กล่าวว่า การพูดเล่าเรื่อง เป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการ พูดและการเขียนอีกแบบหนึ่ง แตกต่างไปจากรายงานหรือปาฐกถา กล่าวคือการพูดเล่าเรื่อง เป็นการ พูดและการเขียนที่มีได้มุ่งในทางวิชาการเป็นหลักใหญ่ หากแต่มุ่งในแง่ความเพลิดเพลินเป็นสำคัญ โดยที่เนื้อหาอาจมีความรู้หรือคติแทรกอยู่บ้างก็ได้

สนอง สุทธาอามาตย์ (2545: 5) ให้ความหมายการพูดเล่าเรื่องไว้ว่า ความสามารถ ในการแปลความหมายหรือการสื่อความหมายเป็นคำพูดที่เป็นประโยคสมบูรณ์ คือ ใคร ทำอะไร ที่ ไหน ได้อย่างถูกต้อง

เพ็ญศรี แซ่ลิ้ม (2548: 4) ให้ความหมายการพูดเล่าเรื่องไว้ว่า ความสามารถในการ พูดหรือการเล่าเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับภาพ ครอบคลุมใคร ทำอะไร ที่ไหน ได้อย่าง ถูกต้อง

อำไพ สวัสดิราช (2553: 4) ให้ความหมายการพูดเล่าเรื่องไว้ว่า การที่เด็กสามารถ พูดเล่าเรื่องราวเป็นประโยคได้อย่างต่อเนื่อง และพูดเล่าเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพได้สอดคล้อง กับภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการพูดเล่าเรื่อง หมายถึง ศิลปะอย่างหนึ่งในการพูด เพื่อเล่าเรื่องประสบการณ์ แสดงความคิด พูดเล่ารายละเอียดจากภาพเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ได้อย่างต่อเนื่อง ให้ผู้อื่นฟัง และสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของการพูดเล่าเรื่องไว้ว่าเป็น ความสามารถในการพูดเล่าเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดครอบคลุม “ใคร ทำอะไร ที่ไหน” ได้อย่างถูกต้อง

2.2 ความสำคัญของการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

การพูดเล่าเรื่องเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ เพราะเป็นการติดต่อระหว่างมนุษย์ด้วยกันในการแสดงความคิดเห็นของผู้พูดให้ผู้อื่นได้ฟัง ได้ทราบ และเป็นการแสดงตัว แสดงความต้องการ การของผู้พูด เด็กปฐมวัยก็ใช้ภาษาพูดเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสื่อความรู้สึกนึกคิด หรือเล่าเรื่องราวต่างๆ และประสบการณ์ของตนเองให้ผู้อื่นทราบ

สมาพร สามเตี้ย (2545: 19) กล่าวว่า การพูดเล่าเรื่องมีความสำคัญสำหรับมนุษย์เป็นอันมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายที่ดีที่สุดในระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้รวดเร็วกว่าการสื่อความหมายด้วยวิธีอื่นๆ การพูดเล่าเรื่องแสดงให้เห็นหรือได้ทราบถึงความต้องการของผู้พูดต่อผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

ราตี ทองสวัสดิ์ (2533: 32-33 อ้างถึงใน ฅพักรชญาธิ์ สุวรรณเนตร 2546: 38) กล่าวว่า การเล่าเรื่องสนทนาของเด็ก สามารถพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา การที่เด็กได้พูดคุยสนทนากันเป็นเรื่องที่ต่อเนื่อง จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาได้อย่างดี

ประมวล ดิกคินสัน (2536: 131- 132) กล่าวว่า การพูดเล่าเรื่องเป็นเครื่องบ่งชี้พัฒนาการด้านสติปัญญาและสังคม คุณประโยชน์ของการพูดเล่าเรื่องคือ การติดต่อสื่อสาร และการได้รับการโต้ตอบจากสังคมที่อยู่รอบตัวเอง

นภเนตร ธรรมบวร (2544: 113-114) กล่าวว่า การพูดเล่าเรื่องถือเป็นการแสดงออกทางพัฒนาการของภาษาด้านหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญพอๆ กับการเขียน การพูดเป็นการรวบรวมประสบการณ์ต่างๆ ของเด็กเข้าด้วยกัน อันได้แก่ ความรู้สึก การรับรู้ การเรียนรู้ ความจำ และความรู้ความเข้าใจ

สรุปได้ว่าการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญ เพราะถือว่าการพูดหรือการสื่อสารเป็นสิ่งแรกที่จะทำให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง โดยใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง และแสดงความต้องการของตนเอง

ตัวแบบไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจจะเป็นตัวสัญลักษณ์ เช่น ตัวแบบที่เห็นในโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ หรืออาจจะเป็นรูปภาพการ์ตูนในหนังสือก็ได้ นอกจากนี้ คำบอกเล่าด้วยคำพูดหรือข้อมูลที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็เป็นตัวแบบได้ ดังนั้นการเรียนรู้ด้านภาษา ก็เกิดจากการลอกเลียนแบบ เช่นเดียวกันกับพฤติกรรมอื่นๆ เด็กจะเลียนแบบภาษาจากพ่อแม่ ครู เพื่อน ถ้าพ่อแม่พูดจาไพเราะ ลูกก็จะพูดไพเราะด้วย ถ้าครูพูดออกเสียงพยัญชนะชัดเจน เด็กจะออกเสียงพยัญชนะชัดเจนเช่นกัน

2) กลุ่มทฤษฎีก่อกำเนิด (Generative Theories) กลุ่มทฤษฎีนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อยได้แก่

(1) กลุ่มที่เน้นปัจจัยที่มีมาแต่กำเนิด โดยมีความเชื่อว่าคนเราเกิดมาพร้อมกับปัจจัยชนิดหนึ่งที่ทำให้คนเราเรียนรู้ภาษาได้อย่างเป็นระบบ และกลไกนี้มีลักษณะเป็นสากลคือ ทุกคนไม่ว่าชาติใด ภาษาใด ก็จะมีเหมือนกันและทำหน้าที่เช่นเดียวกัน กลไกดังกล่าวนี้จะทำให้คนเราสามารถจัดระบบของภาษาได้ ซึ่งชอมสกี (Chomsky) เรียกกลไกที่มีมาตั้งแต่กำเนิดนี้ว่า กลไกการเรียนรู้ภาษาหรือ LAD (Language Acquisition Devices) ซึ่ง LAD นี้มีคุณสมบัติ 4 ประการด้วยกันคือ

- ก. เป็นกลไกที่สามารถแยกเสียงต่างๆ จากสภาพแวดล้อมได้
- ข. เป็นกลไกที่สามารถจัดลักษณะของภาษาออกเป็นกลุ่มๆ เพื่อที่ว่า จะได้รับการปรับปรุงได้ในอนาคต
- ค. เป็นกลไกที่ทำให้คนเราสามารถรู้ได้ว่าระบบภาษาใดใช้ได้และระบบภาษาใดใช้ไม่ได้
- ง. เป็นกลไกที่จะประเมินพัฒนาการของระบบทางภาษาอย่างต่อเนื่อง จากแนวคิด นี้เองทำให้รู้ว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กมีลักษณะเป็นระบบชัดเจน โดยที่เด็กจะเริ่มสร้างสมมติฐานจากประสบการณ์ของเขา จากนั้นจะทดสอบสมมติฐานเพื่อที่ว่า จะได้พัฒนาปรับปรุงหรือยกเลิกสมมติฐานนั้นๆ เด็กจะได้ไม่เรียนรู้ภาษาแบบลองผิดลองถูก

(2) กลุ่มที่เน้นพัฒนาการทางจิตใจ กลุ่มนี้มีความเชื่อว่า การเรียนรู้ทางภาษาจะต้องมีส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับความจำ การรับรู้ ความหมาย และอารมณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันภายในจิตใจของเด็ก และปัจจัยเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจไม่เช่นนั้นจะทำให้เกิดปัญหา ในการสื่อสาร อย่างเช่นว่า “แม่ร้องเท้า” อาจมีอย่างน้อยที่สุด 3 ลักษณะต่างกัน คือ แม่ใส่รองเท้า (บุคคลกับการกระทำ) แม่เห็นรองเท้า (บุคคลกับวัตถุ) รองเท้าของแม่ (บุคคลกับการเป็นเจ้าของ) เป็นต้น ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาจึงไม่ใช่การเรียนรู้ไวยากรณ์แต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องเรียนรู้ความหมายและความเกี่ยวข้องของความรู้สึกด้วย

(3) ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตนผู้ตั้งทฤษฎีนี้คือ โมว์เรอร์ (Mowrer) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกา ให้ชื่อทฤษฎีของเขาว่า Autistic Theory หรือ Autism Theory of Speech Acquisition ทฤษฎีนี้ถือว่าการเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียง อันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่ได้กระทำเช่นนั้น โมว์เรอร์ เชื่อว่าความสามารถในการฟัง และความเพิลิดเพิลินกับการได้ยินเสียงของผู้อื่นและเสียงตนเอง เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาทางภาษา

(4) ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ในบางครั้งเด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อนเลย แม้แต่ในระยะเวลาที่เล่นเสียงก็ไม่ได้เปล่งเสียงในระยะเวลาที่คล้าย คลึงกับคำนั้น จึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ลิเบอร์แมนตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้น อยู่กับการเปลี่ยนเสียง เปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาพูดด้วย ทำนองเดียวกับ เด็กหูตึง การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังและพูดซ้ำด้วยตัวเอง หรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยอ่านริมปากแล้วจึงเรียนรู้คำ จากสมมติฐานพบว่าเด็กเรียนรู้ภาษาจากการฟัง

2.3.2 กลุ่มทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา

1) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของพียาเจท์ (Piaget) พียาเจท์ กล่าวว่า เด็ก อายุ 2 – 7 ปี จัดอยู่ในขั้นพัฒนาการก่อนการคิดแบบมีเหตุผล (Pre-operation Thought) เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้การพูด และเข้าใจเครื่องหมาย ท่าทาง การสื่อความหมาย เด็กวัยนี้สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี แต่ต้องอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ และยังไม่สามารถคิดในด้านเหตุผล และสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ เด็กวัยนี้มีพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็ว ด้วยการพูดเป็นประโยคและเรียนรู้คำต่างๆ เพิ่มขึ้น และสามารถบอกชื่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวและที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ในขณะที่เด็กวัยนี้ก็เรียนรู้โลกด้วยการใช้ภาษาในสมอง (Mental Images) และการใช้สัญลักษณ์ (Symbols) ขึ้นอยู่กับการรับรู้ และการคิดของตนเอง เด็กจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

2) ทฤษฎีของเบอร์โล (Berlo) เบอร์โล เป็นนักทฤษฎีการสื่อสารอีกผู้หนึ่งที่ได้แสดงองค์ประกอบของการพูดไว้อย่างชัดเจน โดยเขียนรูปแบบจำลองการพูดไว้ เมื่อ ปี ค.ศ. 1960 ในหนังสือชื่อ The Process of Communication ที่แสดงองค์ประกอบของการพูดไว้ 4 องค์ประกอบได้แก่ แหล่งกำเนิด (Source) คือต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสาร สาร (Message) คือเกี่ยวข้องกับด้านเนื้อหา สัญลักษณ์ วิธีการส่งข่าวสาร ช่องทาง (Channel) หมายถึง การส่งข่าวสารโดยการให้ผู้รับได้รับข่าวสาร ข้อมูลโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 หรือเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง คือ การได้ยิน การดู การสัมผัส การลิ้มรส หรือการได้กลิ่น และผู้รับสาร (Receiver) ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสาร เป็นผู้ที่มีระดับความรู้ และพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรม เช่นเดียวหรือคล้ายคลึงกันกับผู้ส่ง จึงจะทำให้การสื่อความหมายหรือการสื่อสารได้ผล

พื้นฐานองค์ประกอบการพูดของเบอร์โกล ได้พัฒนาโดยนำพื้นฐานมาจาก องค์ประกอบการพูดของอริสโตเติล เพียงแต่ได้เพิ่มองค์ประกอบของ “ช่องทาง” (Channel) เข้าไป เพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งคำว่า “ช่องทาง” ในทฤษฎีของเบอร์โกล ได้อธิบายไว้ว่า เป็นช่องทางที่จะนำ คำพูดจากผู้พูดไปสู่ประสาทในการรู้สึก (Sense Mechanisms) ของผู้ฟัง ซึ่งได้แก่ การเห็น (Seeing) การได้ยิน (Hearing) การสัมผัส (Touching) การได้กลิ่น (Smelling) และการลิ้มรส (Tasting) โดย ประสาทสัมผัสทั้งห้า อันได้แก่ ตา หู กาย จมูก และลิ้น เป็นตัวรับรู้ ซึ่งอาจจะเป็นทางใดทางหนึ่ง หรือหลายทาง พร้อมๆ กันก็ได้ เบอร์โกล ยังได้เน้นว่า ช่องทางในการพูดนั้น มีความ สำคัญมากใน การสื่อสาร เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ฟังสามารถรับรู้ และเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดทำการสื่อสารมายังผู้ฟังได้

3) ทฤษฎีของไวก็อตสกี (Vygotsky) ไวก็อตสกี กล่าวว่าระยะก่อนที่เด็กจะ พูดได้ เด็กจะเข้าใจความหมายของคำอย่างกว้าง ไม่ชัดเจน ระยะแรกนั้นเด็กมีการคิดแบบไม่ใช่ ภาษา (Nonlinguistic Thought) และการพูดแบบไม่ใช่สติปัญญา (Nonintellectual Speech)

ไวก็อตสกีอธิบายว่า การคิดและการพูดมีรากที่แยกออกจากกัน แต่ต่อมา ก็รวมกันได้ ในระยะที่เด็กอายุ 2 ขวบ การแสดงออกทางอารมณ์ ได้แก่ การร้องไห้แสดงความรู้สึก การทำเสียงอ้อแอ้ รวมถึงคำแรกๆ ที่เด็กใช้ นับเป็นรากฐานการพูดขั้นเตรียมสติปัญญา ซึ่งในระยะ นี้การคิดกับการพูดยังไม่มารวมกัน เมื่อเด็กอายุ 2 ขวบ พัฒนาการทางการคิดและการพูดจึงมา บรรจบกัน เด็กเริ่มพูดจากหลักแหลมมีเหตุผลขึ้น และเริ่มใช้ความคิด คือ สามารถเชื่อมโยงระหว่าง การคิดและการพูด และแสดงที่ท่าทีที่จะเข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษา เช่น มีความอยากรู้เกี่ยวกับคำ ด้วยการถามชื่อเรียกสิ่งต่างๆ ความรู้ทางคำศัพท์จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว หลังจากนั้นเด็กจะพูดกับ ตัวเองขึ้นแรกอาจพูดถึงสิ่งที่เพิ่งจะไป ต่อมาพูดถึงสิ่งที่กำลังทำ เมื่ออายุประมาณ 4 ขวบ ภาษาจะ ช่วยก่อให้เกิดการคิด เด็กจะพูดเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังจะทำ ในระยะนี้เด็กจะมีพัฒนาการจากการพูด โดยยึดตนเป็นศูนย์กลาง (Egocentric Speech) ไปเป็นการพูดกับคนในสังคม การพูดโดยยึดตนเป็น ศูนย์กลาง เป็นการพูด ที่เรียกว่า เป็นการพูดส่วนบุคคล (Private Speech) ส่วนการพูดกับคนใน สังคมเป็นการพูดที่สั้นลง ประกอบด้วย การพูดแบบรู้คิดภายใน (Inner Speech) ซึ่งเป็นขั้นสำคัญที่ จะก่อให้เกิดความคิดความเข้าใจสิ่งต่างๆ มากขึ้น คำต่างๆ ที่เด็กเคยรู้ความหมายจะค่อยๆ ทำให้เด็ก เริ่มรู้จักแยกแยะ และลำดับขั้นของสิ่งต่างๆ เช่น เด็กเคยรู้จักผักแต่ละชนิด เช่น ผักกาดขาว ผักคะน้า ผักบุ้ง เมื่อเห็นผักขึ้นฉ่ายก็สามารถแยกออกว่าเป็นผักชนิดหนึ่ง เพราะมีสีเขียว รสชาติไม่หวาน เป็น ต้น ไวก็อตสกี กล่าวว่า การพูดแบบรู้คิดภายในนั้น เป็นขั้นที่ช่วยเตรียมเด็กให้ใช้ความ คิดเพื่อ สื่อสารกับคนที่แวดล้อมต่อไป

นอกจากนี้ ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2519: 31-36) ได้ กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาและการพูดไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) คอลลาร์ด (Dollard) และมิลเลอร์ (Miller) เป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ โดยย่ำเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็ก ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูกนั้น จะมีอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพูดแก่ลูกได้เพราะได้ใกล้ชิด และอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ส่วนสมองที่รับรู้ มองเห็น ได้ยิน สะสมความจำ ควบคุมริมฝีปากสีหน้า ท่าทางและสายตา จึงทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) เลนเนเบอร์ก (Lenneberg) เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับอวัยวะในการเปล่งเสียงที่มีภาษาอยู่ตามธรรมชาติ เมื่อถึงเวลาอันสมควรเด็กจะเริ่มส่งเสียงอ้อแอ้ และพูดได้ตามลำดับ ถ้าได้ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ทางสังคม เช่น สิ่งแวดล้อม และตัวเด็กเอง จะเรียนรู้ภาษาได้เร็วจากกระบวนการคิดตามลำดับขั้น และอาจเกิดจากปฏิกิริยาการตอบสนองจากสิ่งเร้า การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ และบุคคลใกล้ชิดตัวในลักษณะที่เลียนแบบ และเมื่อได้รับแรงเสริมจะเกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าการเรียนรู้ภาษาเป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม จะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็ว มีความสามารถด้านการพูดเป็นประโยค และเรียนรู้คำต่างๆ เพิ่มขึ้น สามารถบอกชื่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว และที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

2.4 พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางการพูดก็เหมือนกับพัฒนาการด้านอื่นๆ คือเป็นกระบวนการต่อเนื่องพัฒนาการทางการพูดของเด็กแต่ละคน จะมีแบบแผนของการพัฒนา และมีลำดับขั้นตอนของความเจริญงอกงามไม่แตกต่างกัน แต่อัตราและประสิทธิภาพของพัฒนานั้นอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสามารถที่มีอยู่เดิม ความถนัด และความสนใจของเด็ก

ซิติก และคณะ (Sitnick and other, 1960: 69 อ้างถึงใน ลออ ชูติกร 2524: 95) อธิบายขั้นตอนภาษาพูดของเด็กไว้ โดยแบ่งขั้นพัฒนาการออกเป็น 7 ขั้นคือ

1. การทำเสียงในคอ
2. การทำเสียงอ้อแอ้ เชื่อมโยงเสียงพยัญชนะและสระ
3. การเลียนเสียง
4. การพูดเป็นคำเดี่ยว
5. การใช้ระดับหรือน้ำหนักของเสียง
6. การพูดเฉพาะคำบางคำในประโยค
7. การพูดเป็นประโยค

จากขั้นพัฒนาการของ ชีทนิค และคณะดังกล่าว อธิบายได้ดังนี้

1. การทำเสียงในลำคอ เป็นเสียงที่เด็กเปล่งออกมาในระยะแรกสุด นอกเหนือจากเสียงร้องไห้ที่แสดงความต้องการหรือไม่ต้องการสิ่งต่างๆ เสียงในลำคอเด็กทารกเปล่งออกมาในระยะนี้ จะเป็นเสียงสระอา อุ เอ อือ ฯลฯ แต่เป็นเสียงที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีจุดหมาย

2. การทำเสียงอ้อแอ้เชื่อมโยงพยัญชนะกับสระ เป็นขั้นที่เด็กเริ่มใช้อวัยวะส่วนอื่นในปากช่วยให้เกิดเสียง นอกไปจากการทำเสียงผ่านลำคอเพียงอย่างเดียวอย่างในระยะแรก การใช้ริมฝีปาก กัดคั่นลมก่อนที่จะพ่นลมพร้อมปล่อยเสียง หรือการใช้ลิ้นดันที่ปุ่มเหงือกก่อนพ่นลมออกพร้อมกับการเปล่งเสียง ทำให้เด็กสามารถเปล่งเสียงซ้ำกันในตอนแรก เช่น ปาปา ดาดา แม่แม่ จะจะ บายบาย ฯลฯ ต่อมาจึงเริ่มเปล่งเสียงที่ไม่ซ้ำกัน เช่น จะเอ้ อากือ หรือ ฮือ ปา ฯลฯ ขั้นนี้เป็นขั้นสำคัญมากในการหัดพูดภาษาของเด็ก เพราะจากขั้นนี้เด็กจะพัฒนาการพูดเป็นคำๆ ได้ต่อไป

3. การเลียนเสียง เมื่อเด็กรับรู้เสียงต่างๆ ที่ได้ยิน โดยเฉพาะเสียงพูดของผู้ใกล้ชิด เด็กจะเริ่มเลียนเสียงที่ได้ยินนั้น การเลียนเสียงในระยะนี้เป็นการเลียนเสียงทั้งที่เด็กเข้าใจความหมายและไม่เข้าใจความหมาย เพราะจากการเลียนเสียงนี้เอง ถ้าได้รับแรงเสริมหรือการปรุ้งแต่งที่เหมาะสมจะช่วยให้เด็กสามารถออกเสียงคำต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง การปรุ้งแต่งในที่นี้ คือ การแก้ไขเสียงที่ต้องการให้เด็กพูดใหม่ และให้แรงเสริมทุกครั้งที่เด็กออกเสียงใกล้เคียงมากขึ้น จนในที่สุดสามารถออกเสียงได้เป็นเสียงเดียวกับเสียงที่ต้องการ

4. การพูดเป็นคำเดี่ยวๆ เมื่อเด็กเข้าใจความหมายของคำและสามารถเปล่งเสียงเป็นคำตามความต้องการของตนเองได้ ถือว่าเป็นการเริ่มต้นใช้ภาษาพูดเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเด็กได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ในขั้นนี้เด็กต้องใช้ภาษาท่าทางในการประกอบคำที่ใช้พูดด้วย เช่น ขณะที่เด็กอยู่ในอ้อมแขนของคนเลี้ยง เห็นแม่เดินมาจะเรียก “แม่” พร้อมทั้งยื่นแขนไปข้าง หน้า ใช้สายตาวางอนไปยังแม่ และเดินออกจากแขนของคนเลี้ยง เพื่อสื่อความหมายให้รู้ว่าเด็กต้องการให้แม่มาอุ้ม เป็นต้น

5. การใช้ระดับหรือน้ำหนักของเสียงบอกความต้องการ จากคำๆ เดียวเด็กจะใช้ภาษาท่าทางประกอบกับการใช้น้ำเสียง หรือน้ำหนักของเสียงบอกความต้องการที่แตกต่างกัน เช่น คำว่า “เอา” ปกติเมื่อเด็กพูดคำนี้จะพยักหน้าประกอบเพื่อสื่อความให้รู้ว่าตนต้องการจะได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางตรงกันข้าม เมื่อเด็กไม่ต้องการของสิ่งนั้นเด็กอาจพูดคำเดิม เพียงแต่ยกระดับเสียงของคำให้สูงขึ้น ทิ้งน้ำหนักของเสียงให้มากขึ้น และส่ายหน้าประกอบเป็น “เอ้า” เป็นการสื่อความหมายขณะที่ไม่ต้องการสิ่งนั้น หรือเมื่อเด็กมีของอย่างหนึ่งอยู่ พอมีคนมาขอโดยถามว่า “ขอได้ไหม” เด็กจะพยักหน้าและพูดว่า “ได้” ถ้าจะให้ และจะส่ายหน้าทิ้งเสียงหนักไปที่คำเดิมโดยลากเสียงให้ยาวขึ้น และยกระดับเสียงให้สูงขึ้นเล็กน้อยเป็น “ด้าย” เพื่อแสดงว่าไม่ให้

6. การพูดเฉพาะคำบางคำในประโยค เพื่อสื่อความหมายเป็นประโยค เป็นการพัฒนา การพูดของเด็กอีกขั้นหนึ่ง นั่นคือเด็กเริ่มเข้าใจและสามารถใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้มากขึ้น เพียงแต่การเรียงคำต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในประโยคนั้น เด็กยังทำได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นการพูดของเด็กในขั้นนี้จึงเป็นการพูดเฉพาะคำในประโยค เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายโดยเว้นคำอื่นที่ไม่สำคัญในประโยคไปเสีย เช่น พูดว่า “เที่ยวพ่อ” หมายถึง “หนูต้องการไปเที่ยวกับพ่อ” พูดว่า “พ่อเท้า” หมายถึง “คุณพ่อครับ ใส่รองเท้าครับ” หรือ “พ่อครับผมเอารองเท้ามาให้พ่อครับ” หรือ “พ่อครับผมจะใส่รองเท้าครับ” ซึ่งจะหมายถึงอะไรจริงๆ นั้นต้องพิจารณาภาษาท่าทางที่เด็กใช้ประกอบคำพูดด้วย คือ ถ้าชี้ไปที่รองเท้าของพ่อ ก็หมายถึงประโยคแรก ถ้าหยิบรองเท้ามาให้จะหมายถึงประโยคที่สอง และถ้าชี้ไปที่รองเท้าของเด็กก็หมายถึงประโยคที่สาม

7. การพูดเป็นประโยค การพูดเป็นประโยคของเด็กในระยะแรก จะเป็นประโยคสั้นๆ ทีละประโยค และไม่มีการใช้คำเชื่อมระหว่างประโยค จนเมื่อสามารถเข้าใจภาษาได้มากขึ้น จึงจะพูดประโยคยาวๆ ได้ และในที่สุดก็สามารถพูดเป็นเรื่องราว หรือเล่าสิ่งพบเห็นตลอดจนแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาเป็นภาษาพูดได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่

โลแกน และ โลแกน (Logan and Logan, 1974: 207 อ้างถึงใน เขียวพา เดชะคุปต์ 2528: 40) ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาพูดออกเป็น 7 ขั้น ดังนี้

1. ระยะปะปะปะ (Random Stage หรือ Prelinguistic Stage) อายุแรกเกิดถึง 6 เดือน เด็กจะเปล่งเสียงต่างๆ ที่ยังไม่มีความหมายการเปล่งเสียงเพื่อบอกความต้องการและเมื่อได้รับการตอบสนองจะรู้สึกพอใจ เมื่ออายุได้ 6 เดือน จะเริ่มออกเสียงอ้อแอ้ เริ่มเปล่งเสียงต่างๆ ซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจหรือแยกแยะได้ นอกจากนักภาษาศาสตร์ ในช่วงนี้เป็นช่วงที่ดีของการสนับสนุนให้เด็กพัฒนาการพูด

2. ระยะแยกแยะ (Jargon Stage) อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี เด็กสามารถแยกแยะเสียงต่างๆ ที่ได้ยิน และรู้สึกพอใจที่ได้ส่งเสียง ถ้าเสียงใดที่เปล่งออกมาได้รับการตอบสนองทางบวก ก็เปล่งเสียงนั้นซ้ำอีก

3. ระยะเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1-2 ขวบ เด็กเริ่มเลียนเสียงต่างๆ ที่ได้ยิน เช่น เสียงของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมาอย่างไม่มี ความหมายจะค่อยๆ หายไป เด็กเริ่มรับฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนอง นับว่าพัฒนาการทางภาษาจะเริ่มต้นจากระยะนี้อย่างแท้จริง

4. ระยะขยาย (Stage of Expansion) อายุ 2-4 ขวบ เด็กเริ่มหัดพูด เริ่มจากการหัดเรียกชื่อสัตว์ คน และสิ่งของที่อยู่กับใกล้ตัว เริ่มเข้าใจการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย ซึ่งในวัยต่างๆ เด็กสามารถพูดได้ดังนี้

อายุ 2 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำ โดยสามารถใช้คำนามได้ 20%

อายุ 3 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นประโยคได้

อายุ 4 ขวบ เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่างๆ รู้จักใช้คำเต็มหน้าและลงท้ายอย่างทีผู้ใหญ่ใช้กัน

5. ระยะโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4-5 ขวบ เด็กพัฒนาความสามารถในการรับรู้จากการสังเกต สนุกกับการเล่นคำ และรู้จักคิดคำ ประโยคโดยอาศัยการผูกจากคำ วลี และประโยคที่ได้ยินคนอื่น ๆ พูด เริ่มคิดกฎเกณฑ์ในการประสมคำ และหาความหมายของคำและวลี โดยเด็กจะเริ่มรู้ดีกับสนุกกับการเปล่งเสียงเล่นเกมกับเพื่อนๆ หรือสมาชิกในครอบครัว

6. ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5-6 ปี ระยะนี้ความสามารถในการคิดและ พัฒนาการทางภาษาของเด็กจะสูงขึ้น เริ่มพัฒนาภาษาไปสู่ภาษาที่เป็นแบบแผนมากขึ้น และใช้ภาษากับสิ่งต่างๆ รอบตัว พัฒนาการทางภาษาจะเริ่มต้นเมื่อเข้าเรียนในชั้นอนุบาล เริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่าย ภาษาที่ใช้สื่อความหมายเกิดจากสิ่งที่เขามองเห็นและรับรู้

7. ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปีขึ้นไป เด็กจะสนุกสนานกับคำหาวิธีสื่อความหมายด้วยตัวเลข รู้จักวิเคราะห์และสร้างสรรค์ รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวน และภาษาพูดเป็นนามธรรมมากขึ้น เด็กจะสนุกสนานกับความคิดเห็น โดยการพูดและการเขียน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 111) กล่าวว่า เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำเมื่ออายุ 1 ขวบ แสดงท่าทางประกอบได้ แต่ถ้าอายุเกิน 1½ ขวบ แล้วยังไม่พูด ควรปรึกษาแพทย์ ถ้า 2 ขวบแล้วพูดได้ 1 คำ ถือว่าพูดช้ามาก เพราะอายุ 1½ ขวบ เด็กควรพูดได้ 4-10 คำ ซึ่งรูปได้ เรียกกลูกบอลได้ เมื่ออายุ 2 ขวบ ใช้สรรพนามได้ พูดเป็นประโยคได้ แต่อาจไม่เข้าใจ สาเหตุที่เด็กพูดช้านอกจากความผิดปกติของหูแล้ว ยังพบว่าเกี่ยวกับสภาพจิตใจ เช่น อิจฉาน้อง หรือในครอบครัวใช้ภาษาแตกต่างกันมากทำให้ทำให้เด็กสับสน แต่เมื่ออายุ 3 ขวบขึ้นไปถึง 6 ขวบ เด็กจะพูดได้คล่องเป็นเรื่องราว โดยทั่วไปเด็กชายมักพูดช้ากว่าเด็กหญิง

เฮนริก (Henrick, 1994 อ้างถึงใน นิตยา ประพฤติกิจ 2537: 2) ได้แบ่งขั้นตอนพัฒนาการด้านการพูดไว้ดังนี้

1. เสียงแสดงปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex Sounds) อายุ 0-2 เดือน เป็นขั้นแรกของการเรียนรู้ภาษาและการพูด ตั้งแต่เด็กร้องไห้ตอนแรกคลอด ซึ่งเป็นการแสดงถึงการพัฒนาการทำงานของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงและหายใจที่จะเป็นพื้นฐานของการพูดต่อไปการร้องไห้ระยะต่อมาจะแสดงถึงความต้องการของเด็กได้หลายอย่าง เช่น หิว เปียก หรือ ตกใจ เป็นต้น

2. เสียงอ้อแอ้ (Babbling) อายุ ½ เดือนถึง 2 ปี เป็นขั้นที่เด็กส่งเสียงอ้อแอ้ด้วยความพอใจที่ได้เคลื่อนไหวอวัยวะที่ใช้ในการพูด โดยเลียนแบบเสียงของตัวเองซ้ำๆ เสียงอ้อแอ้นี้

เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณของความเป็นมนุษย์ซึ่งพบได้ในเด็กทุกคน แม้กระทั่งหูหนวก หูตึง แต่การส่งเสียงอ้อแอ้ในเด็กเหล่านี้ จะไม่พัฒนาต่อไปตามปกติเพราะไม่ได้ยินเสียงของตัวเอง

3. การส่งเสียงเพื่อสื่อความหมาย (Socialized Vocal Play) อายุ 5-6 เดือน เป็นขั้นที่เริ่มส่งเสียงเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่น โดยเด็กจะฟังเสียงอื่นและส่งเสียงโต้ตอบเป็นครั้งคราว ขั้นที่คาบเกี่ยวกับการส่งเสียงอ้อแอ้ บางครั้งเด็กจะส่งเสียงอ้อแอ้คนเดียว บางครั้งส่งเสียงเพื่อโต้ตอบคนรอบข้าง

4. คำแรกที่มีความหมาย (The First Meaningful Word) อายุ 8-10 เดือน เป็นขั้นที่เด็กเข้าใจคำพูดที่เคยได้ยินจากการเชื่อมโยงคำพูดกับเหตุการณ์ต่างๆ แล้วสะสมเป็นความรู้ภายใน เมื่อเด็กมีความพร้อมจะเลียนแบบการออกเสียงผู้อื่นและออกเสียงคำๆ นั้น ได้ถูกต้องในเวลาต่อมา

5. วลี ประโยค และภาษาเด็ก (Phrases, Sentences, and Jargon) อายุ 12-24 เดือน เป็นขั้นที่เด็กเริ่มพูดเป็นคำที่ยาว 2 พยางค์ หรือคำ 2 คำมารวมกันเป็นวลีและประโยค ซึ่งมีความซับซ้อนมากขึ้นตามอายุ โดยเฉลี่ยเด็กอายุ 1 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 1 คำ เด็กอายุ 2 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 2 คำ อายุ 3 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 3 คำ เด็กอายุ 4 ปี จะพูดวลีหรือประโยคที่ยาว 4 คำ แต่ในบางครั้งเด็กจะมีการทดลองใช้คำศัพท์ ซึ่งอาจจะมีลักษณะของการหยุดคิด (Pause) พูดซ้ำๆ ใช้คำ อ้ออ้อบ๊อบๆ คล้ายคนคิดอ้อ (Normal Disfluency) ลักษณะการพูดเช่นนี้เกิดขึ้นในช่วงที่เด็กอายุ 2-6 ปี ซึ่งจะค่อยๆ หายไปเมื่อเด็กเรียนรู้การพูดคำศัพท์ต่างๆ มากขึ้น หรือในบางครั้ง เด็กเองอยากพูดอยากอธิบายบางสิ่งบางอย่าง แต่ไม่ทราบว่าจะใช้คำศัพท์อะไร เด็กจะใช้พยางค์ที่ไม่มีความหมายปนกับพยางค์ที่มีความหมาย (Jargon) การพูดลักษณะนี้ควรจะหายไปเมื่อเด็กมีอายุ 2½ ปี

6. พัฒนาการการเปล่งเสียง เสียง จังหวะ และภาษา (Articulation, Voice, Rhythm, and Language Development) อายุ 5-7 ปี เป็นขั้นที่เด็กมีการเรียนรู้การใช้เสียงพูดให้ถูกต้อง และมีการรู้คำศัพท์ต่างๆ มากขึ้น และความซับซ้อนของประโยคมากขึ้น เด็กอายุ 7-8 ปี จะพัฒนาถึงเหล่านี้ได้ค่อนข้างสมบูรณ์ใกล้เคียงผู้ใหญ่

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิดโดยเริ่มจากการทดลองหัดเล่นกับเสียง การเลียนแบบเสียง การพูดออกเสียง พูดทีละคำแทนประโยค 1 ประโยค เมื่อเด็กโตขึ้นความพร้อมทางด้านภาษาดีขึ้น สามารถที่จะนำคำต่างๆ มารวมประกอบกันเป็นประโยค ในที่สุดเด็กจะสามารถเรียนรู้การสร้างประโยคต่างๆ เป็นเรื่องราวได้อย่างรู้ความหมาย และสามารถสื่อความหมาย ความคิด ความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้เป็นอย่างดี

2.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องสำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องให้กับเด็กปฐมวัยนั้น มีหลายรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุย ซักถาม และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาการพูดเล่าเรื่อง ดังที่ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2542: 113-114) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ใช้ภาษาพูดมาตรฐาน ไม่พูดคำหยาบเพราะเด็กจะจำ ไม่พูดคำสะแลงซึ่งอาจทำให้เด็กงงและเกิดความคับข้องใจ
 2. ให้กำลังใจแก่เด็กในการพูดภาษาถิ่น เช่น เด็กใช้ภาษาใต้พูดภาษาใต้ หรือเด็กเหนือพูดภาษาเหนือ ผู้ใหญ่ต้องกระตุ้นให้เด็กใช้ภาษาให้ถูกต้อง และไม่ควรลืมว่าการให้ความสำคัญถือในความสามารถของการพูดจะสร้างความมั่นใจให้กับเด็กมาก
 3. พูดกับเด็กโดยใช้เสียงที่สามารถฟังได้ชัดเจน อย่าพูดเร็ว หรือใช้เสียงต่ำ
 4. กระตุ้นให้เด็กพูดคุยด้วยเสมอ
 5. ฟังเด็กพูด และแสดงให้เด็กเห็นว่าผู้ใหญ่ตั้งใจฟัง ให้ใช้ภาษาท่าทางประกอบด้วย เช่น สบสายตา การพยักหน้า การตอบโต้ ฯลฯ
 6. อดทนที่จะฟังเด็ก ถ้าไม่ทราบที่เด็กพูดอะไร ให้ทวนถามด้วยภาษาที่นุ่มนวลแล้วย้อนกลับเพื่อให้เด็กรู้ว่าพูดอะไร
 7. เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดอย่างอิสระ เพราะเด็กบางคนชอบพูด อยากแสดงออก หรืออยากพูด
 8. ใช้โอกาสต่างๆ เพื่อสนทนา ด้วยการถามและกระตุ้นให้เด็กมีการพูดโต้ตอบอย่างสม่ำเสมอเช่น ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เป็นต้น
- ฉันทนา ภาคบงกช (2538: 1 – 2) กล่าวว่า การพูดเล่าเรื่อง สามารถพัฒนาได้ดีในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีการยอมรับ และไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการพูดให้เด็กได้มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีดังนี้
1. การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษา ชั้นเรียนและโรงเรียนควรตกแต่งด้วยคำหรือข้อความ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
 2. การเล่น การเล่นของเด็กเปรียบได้กับการทำงานในโลกของผู้ใหญ่ การพัฒนาภาษาส่วนมากเกิดจากประสบการณ์จริง จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กได้เล่น
 3. การอ่าน การอ่านเป็นสื่อของการเรียนรู้ควรจูงใจให้เด็กรักการอ่าน เช่น การอ่านนิทานให้ฟัง

4. การเขียน การอ่านมีความสัมพันธ์กับการเขียน ควรจัดกิจกรรมการเขียนให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กอ่าน

5. การใช้สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การสื่อข้อความถึงเด็ก และข้อความถึงผู้ปกครอง การซื้อสิ่งของ เป็นต้น

นอกจากนี้ เขาวพา เดชะคุปต์ (2542: 75-76) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดเล่าเรื่องต้องคำนึงถึงตัวครู การจัดบรรยากาศ และจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ดังนี้คือ

1. การฝึกพูด ควรฝึกในกลุ่มเล็กๆ เพื่อฝึกให้มีการตอบสนองระหว่างครู และนักเรียนให้มากที่สุด

2. การฝึกพูด ควรอยู่ในลักษณะที่เป็นธรรมชาติที่สุด ไม่ว่าเป็นการสนทนาในกลุ่มย่อย หรือการทำกิจกรรม

3. การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการพูดเล่าเรื่อง ควรเป็นบรรยากาศที่เด็กรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย สบายใจที่แสดงออกและมีอิสระ

4. ให้เด็กเกิดนิสัยที่ดีในการพูดและสามารถใช้คำพูดได้อย่างเหมาะสม

5. เปิดโอกาสให้เด็กเล่าประสบการณ์ของตนเอง

การจัดกิจกรรมสวนถาด เป็นประสบการณ์ทางภาษาที่ส่งเสริมความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง ซึ่งครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมอย่างยิ่ง เพราะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ควบคุมอารมณ์ไม่ดุเด็กที่ไม่ร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะเด็กที่ยังไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าเล่าเรื่อง ครูต้องให้กำลังใจ ใช้คำถามกระตุ้น ชั่วๆ ไม่บู้งคับ เพราะจะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น ในการส่งเสริมความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็ก ครูควรมีเทคนิคในการจัดกิจกรรม ดังนี้ (กรมวิชาการ 2540 : 123-142)

1. เป็นแบบอย่างที่ดีในการฟังและพูด

2. เป็นผู้มีบทบาทในการสร้างเจตคติที่ดีต่อการใช้คำพูดของเด็ก

3. ไม่วิพากษ์วิจารณ์การใช้คำพูดของเด็กจนเด็กหมดกำลังใจ

4. ชื่นชมต่อความพยายามในการใช้คำพูดของเด็ก

5. ไม่ละเลยคำถามของเด็ก

6. พยายามตอบคำถามทุกคำถามด้วยภาษาที่เด็กเข้าใจ

7. ให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ ไม่มีการขู่ขู่ให้เด็กต้องเรียนรู้

8. อ่านหนังสือให้เด็กฟังอย่างสนุกสนานอยู่เสมอ

9. ใช้คำถามนำเพื่อกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการมอง และคาดคะเนเรื่องราว

10. บรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ต้องแจ่มใส ร่าเริง การดำเนินกิจกรรมต้องไม่เครียด

11. ต้องมีความรักความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก

12. ต้องคำนึงถึงช่วงความสนใจ เพราะเด็กรุ่นนี้มีช่วงความสนใจเพียง 15-20 นาทีเท่านั้น

13. ต้องสร้างข้อตกลงร่วมกับเด็กในการฟังและการพูด

14. จัดที่นั่งอย่างเหมาะสมจะช่วยให้เด็กมีความสนใจดีขึ้น

ในการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยที่จะให้ประสบความสำเร็จนั้น นอกจากครูมีบทบาทสำคัญแล้ว เด็กก็มีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้ (กรมวิชาการ 2540: 123-142)

1. มีมารยาทในการฟังและพูด
2. ใช้ทักษะการสังเกต
3. รับผิดชอบในการปฏิบัติตนตามข้อตกลง
4. กล้าแสดงออก
5. ฝึกทักษะกระบวนการคิดพื้นฐาน
6. มีสมาธิในการฟัง
7. มีความอยากรู้อยากเห็น
8. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

สรุปได้ว่าแนวทางส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องควรส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพูดเล่าเรื่องราวต่างๆ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น ให้เด็กได้ใช้ถ้อยคำการสนทนาขณะเล่นหรือทำกิจกรรมกลุ่มย่อยร่วมกัน ครูพูดคุยกับเด็กอยู่เสมอและเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์ตรงทางภาษาด้วยการพูดบ่อยๆ ในบรรยากาศที่เป็นอิสระและผ่อนคลาย ตลอดจนให้กำลังใจเด็กได้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด กิจกรรมการพูดเล่าเรื่องก็จะประสบความสำเร็จตามความคาดหวัง ดังนั้น จะเห็นว่ากิจกรรมสวนถาดเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่สามารถส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องเพราะในขณะที่เด็กได้ลงมือประดิษฐ์ตกแต่งสวนถาด โดยนำเอาวัสดุได้แก่ ดิน ก้อนหิน กิ่งไม้ ดอกไม้ ทราย ตกแต่งลงบนถาด เด็กจะได้พูดคุย สนทนา ชักถาม กับเพื่อน และครุรวมทั้งเล่าเรื่องราวจากสวนถาด ที่เด็กทำให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง ซึ่งทำให้เด็กมีพัฒนาการพูดเล่าเรื่องดีขึ้น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็กปฐมวัย ได้มีผู้ศึกษาไว้ทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายเรื่อง ประกอบไปด้วยงานวิจัยด้านการพูด และการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

พนิดา ชาดยาภา (2545) ได้ศึกษากระบวนการสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยโดยการสร้างเรื่องราวในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยชายหญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 35 คนจากโรงเรียนวัดคูขันธ์ ธาราม ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ มีพัฒนาการสื่อความหมายดีขึ้น

สมาพร สามเตี้ย (2545) ได้ศึกษาพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเกมหทางภาษา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี จำนวน 10 คนจากโรงเรียนชุมชนวัดเขี้ยวโอสถ ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเกมหทางภาษามีพัฒนาการทางการพูดเฉลี่ยรวมก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพ็ญศรี แซ่ลิ้ม (2548) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้โทรทัศน์จำลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4 - 5 ปี จำนวน 27 คน จากโรงเรียนบ้านละงู ผลการการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้โทรทัศน์จำลอง มีความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นงลักษณ์ งามขำ (2551) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 15 คน จากโรงเรียนสันติสุขวิทยา ผลการทดลองพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย มีความสามารถในการฟังและการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

สมศรี ปาณะโต (2551) ได้ศึกษาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา กลุ่มตัวอย่างเป็นปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 15 คน จากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา มีความสามารถด้านการพูดอยู่ในระดับดีมาก

รติรัตน์ คล่องแคล่ว (2551) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอีสานที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 15 คน จากโรงเรียนสามเสนนอก ผลการศึกษาพบว่า คะแนนจากแบบทดสอบเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษา

แบบธรรมชาติ ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวม และรายด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลจากการสังเกตพบว่าเด็กปฐมวัยไทยอีสานมีทักษะการพูดภาษาไทย ระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาแบบธรรมชาติโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้น

เนตรทิพย์ แก้วหล้า (2552) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเรียนรู้ภาษาท่าทางของนาฏศิลป์ไทยขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 15 คน จากโรงเรียนคริสต์ธรรมศึกษา ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเรียนรู้ภาษาท่าทางของนาฏศิลป์ไทยขั้นพื้นฐานมีความสามารถทางภาษาเฉลี่ยรวมก่อน และหลังการเรียนรู้ภาษาท่าทางของนาฏศิลป์ไทยขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เดล (Dale, 1978) ได้ศึกษาการใช้ถ้อยคำของเด็กในช่วงอายุต่างๆ ตั้งแต่อายุ 2 ปี ถึง 12 ปี โดยวิธีการทดสอบคำศัพท์จากรูปภาพ ผลการศึกษาพบว่า ความถูกต้องในการใช้คำศัพท์ของเด็กเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุ กล่าวคือ ช่วงอายุ 2 ปี เริ่มที่ 25 คำ ถึง 60 คำ เมื่อเด็กอายุ 6 ปีจะเพิ่มถึง 90 คำ เมื่ออายุ 12 ปี อัตราการเพิ่มของคำศัพท์ต่างๆ จะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะก่อนวัยเรียน หลังจากวัยนี้คำศัพท์จะค่อยๆ เพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ แต่จะไม่มีการหยุดนิ่งสัดส่วนของคำชนิดต่างๆ ที่เด็กนำมาใช้มักจะเปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ สัดส่วนของการใช้คำนามจะลดลง ในขณะที่สัดส่วนของการใช้คำวิเศษ บุรพบท และสันธาน จะเพิ่มมากขึ้น พิจารณาจากจำนวนคำที่เด็กนำมาใช้ทั้งหมด

บลัด (Blood, 1996) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 3-5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษาระยะยาว โดยมีผู้ปกครองของเด็กจำนวน 6 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก และเจตคติของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ และการส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเอง มีผลต่อความสามารถในการอ่านเขียนได้อย่างมีความหมาย เพราะชื่อของเด็กจะถูกเรียกอยู่เป็นประจำ และเป็นคำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อตนเองได้ จะเป็นแนวทางขยายความสามารถในการรับรู้คำอื่นๆ ต่อไป

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดสามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยนั้นจัดได้หลายหลากวิธี พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างมีขั้นตอน และสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดของเด็กได้ โดยการพูดคุย การเล่นเกมทางภาษา การเล่นเกมบทบาทสมมติ การให้เด็กได้ทำกิจกรรมดังกล่าว เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษามากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมสวนถาดที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 113 คน จาก 3 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 36 คน กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย คู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด และแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 คู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด เป็นคู่มือการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย คู่มือประกอบด้วย แนวการจัดกิจกรรม จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สถานที่และบรรยากาศในการจัดกิจกรรม

เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม บทบาทครูในการจัดกิจกรรม บทบาทเด็กในการปฏิบัติกิจกรรม และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม โดยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546) และหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต

2.1.2 ศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546)

2.1.3 สร้างคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาดเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

2.1.4 นำคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และความสอดคล้องของจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมและสื่อ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม แล้วปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.1.5 นำคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาดเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย และการจัดกิจกรรม

2.1.6 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ข้อมูลหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาดกับจุดมุ่งหมายได้ค่า IOC (Index of Objective Congruence) เท่ากับ 1.00

2.1.7 นำคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาดไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของขั้นตอนการจัดกิจกรรม และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

2.2 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย เป็นแบบวัดชนิดรูปภาพ แบบคู่ขนาน ก่อนการทดลอง 5 ภาพ หลังการทดลอง 5 ภาพ รวมทั้งหมด 10 ภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546)

2.2.2 ศึกษาแบบวัดความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ของเพ็ญศรี แซ่ลิ้ม (2548)

2.2.3 สร้างแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย เป็นแบบวัดชนิดรูปภาพ ขนาดกว้าง 8 นิ้ว ยาว 12 นิ้ว จำนวน 2 ชุด คือชุดที่ 1 เป็นแบบวัด ก่อนการทดลอง จำนวน 5 ภาพ และแบบวัดหลังการทดลองจำนวน 5 ภาพ รวม 10 ภาพ โดยปรับเกณฑ์การให้คะแนน ของเพ็ญศรี แซ่ลิ้ม (2548: 70) เป็นดังนี้

ระดับ 3 พูดยุติเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดสอดคล้องกับภาพ และครอบคลุม “ใคร ทำอะไร ที่ไหน” ได้ถูกต้องทั้ง 3 ประเด็น

ระดับ 2 พูดยุติเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดสอดคล้องกับภาพ และครอบคลุม “ใคร ทำอะไร ที่ไหน” ได้ถูกต้องเพียง 2 ประเด็น

ระดับ 1 พูดยุติเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดสอดคล้องกับภาพ และครอบคลุม “ใคร ทำอะไร ที่ไหน” ได้ถูกต้องเพียง 1 ประเด็น

ระดับ 0 ไม่พูด หรือเล่าเรื่องราวไม่สอดคล้องกับภาพ

เกณฑ์การพิจารณาในการแปลผลตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ (Mastery Learning) ของบลูม คือเกณฑ์ผ่าน ร้อยละ 60 – 70 เกณฑ์ดี ร้อยละ 70 – 79 และเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 80 ขึ้นไป

2.2.4 นำแบบวัดความสามารถในการพูดยุติเรื่องเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายกับแบบวัดความสามารถในการพูดยุติเรื่อง แล้วปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.5 นำแบบวัดความสามารถด้านการพูดยุติเรื่องเด็กปฐมวัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาปรากฏว่าภาพที่ 1 มีผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย 1 คน เนื่องจากรายละเอียดภาพน้อยเกินไป ดังนั้นนักวิจัยจึงได้ปรับภาพให้มีรายละเอียดมากขึ้น และได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญดู และท่านเห็นด้วย ดังนั้นผลการตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.2.6 ปรับปรุงแบบวัดความสามารถด้านการพูดยุติเรื่อง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบวัดความสามารถด้านการพูดยุติเรื่องที่ได้แก้ไขแล้วไปทดลองกับเด็กปฐมวัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเวลา เกณฑ์การให้คะแนน และความชัดเจนของรูปภาพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนการทดลอง ทำการวัดความสามารถด้านการพูดยุติเรื่องของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล โดยใช้เครื่องมือวัดความสามารถด้านการพูดยุติเรื่องชุดที่ 1 จำนวน 5 ภาพ ให้ความเด็กเล่าเรื่อง ภาพละ 1 นาที ครูจดบันทึกคำพูดเด็ก ใช้เวลาทดสอบคนละ 5 นาที ทดสอบวันละ 9 คน ใช้เวลาทั้งหมดเป็นเวลา 4 วัน

3.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองโดยจัดกิจกรรมสวนถาดตามคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาดเป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 60 นาที ในช่วงเวลาการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และการเล่นเสรี ระหว่างเวลา 09.40 – 10.40 น.

3.3 ทดสอบหลังการทดลอง เมื่อดำเนินการทดลองครบ 5 สัปดาห์ ผู้วิจัยวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคลโดยใช้เครื่องมือวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลอง ชุดที่ 2 ซึ่งเป็นแบบวัดคู่ขนาน ด้วยวิธีเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ หากค่าดัชนีความสอดคล้องของคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด และแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC ดังนี้ (สมนึก กัททิษณี 2541: 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่าง จุดประสงค์กับเนื้อหา หรือระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 สถิติพื้นฐาน

1) คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2541: 56)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
Σx	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2546: 44)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\Sigma x^2 - (\Sigma x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ΣX	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มตัวอย่าง
$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนการทดลองกับคะแนนหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้วยการทดสอบค่า t (t – test แบบ Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 112)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ΣD	แทน	ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

$(\sum D)^2$ แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อน
การทดลองและคะแนนหลังการทดลองทั้งหมด
ยกกำลังสอง

n แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมสวนถาดที่มีต่อความสามารถด้านการพูด เล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์และตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ การจัดกิจกรรมสวนถาดกับเกณฑ์เป็นรายบุคคล

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลัง การทดลอง

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลองเป็นรายบุคคล (15 คะแนน)

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ความแตกต่างระหว่าง
			ก่อน-หลังทดลอง
1	6	14	8
2	5	13	8
3	9	15	6
4	7	12	5
5	3	13	10
6	8	15	7
7	8	14	6

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

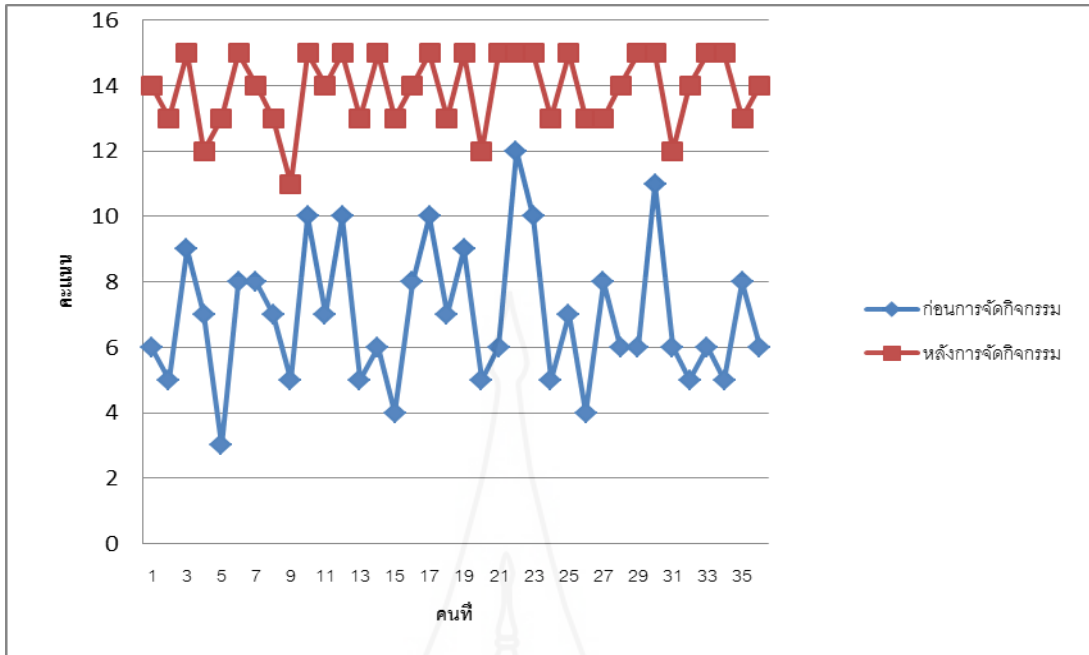
คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ความแตกต่างระหว่าง ก่อน-หลังทดลอง
8	7	13	6
9	5	11	6
10	10	15	5
11	7	14	7
12	10	15	5
13	5	13	8
14	6	15	9
15	4	13	9
16	8	14	6
17	10	15	5
18	7	13	6
19	9	15	6
20	5	12	7
21	6	15	9
22	12	15	3
23	10	15	5
24	5	13	8
25	7	15	8
26	4	13	9
27	8	13	5
28	6	14	8
29	6	15	9
30	11	15	4
31	6	12	6
32	5	14	9
33	6	15	9

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ความแตกต่างระหว่าง ก่อน-หลังทดลอง
34	5	15	10
35	8	13	5
36	6	14	8
ตารางรวม	250	500	250
\bar{X}	6.94	13.89	6.94
SD	2.14	1.14	1.80

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่าคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมสวนถาดสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมสวนถาด โดยกลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง 6.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.14 และหลังการทดลองได้คะแนนเฉลี่ย 13.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.14 เมื่อพิจารณาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสวนถาดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.94

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถแสดงเป็นกราฟเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสวนถาด ได้ดังนี้

ภาพที่ 4.1 ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสวนถาด

จากกราฟแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมสวนถาดสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมสวนถาด โดยก่อนการจัดกิจกรรมสวนถาด ได้คะแนนต่ำสุด 3 คะแนนสูงสุด 12 คะแนน หลังการจัดกิจกรรมสวนถาดได้คะแนนต่ำสุด 11 คะแนน สูงสุด 15 คะแนน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

รูปแบบการทดลอง	n	\bar{X}	SD	ΣD	t
ก่อนการทดลอง	36	6.94	2.14	250	23.10 *
หลังการทดลอง	36	13.89	1.14		

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาดมีคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาดกับเกณฑ์เป็นรายบุคคล

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาดกับเกณฑ์เป็นรายบุคคล (15 คะแนน)

คนที่	คะแนนหลังการจัดกิจกรรมสวนถาด (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)	คิดเป็นร้อยละ	ระดับคะแนน อยู่ในเกณฑ์
1	14	93.33	ดีมาก
2	13	86.67	ดีมาก
3	15	100.00	ดีมาก
4	12	80.00	ดีมาก
5	13	86.67	ดีมาก
6	15	100.00	ดีมาก
7	14	93.33	ดีมาก
8	13	86.67	ดีมาก
9	11	73.33	ดี
10	15	100.00	ดีมาก
11	14	93.33	ดีมาก
12	15	100.00	ดีมาก
13	13	86.67	ดีมาก
14	15	100.00	ดีมาก
15	13	86.67	ดีมาก
16	14	93.33	ดีมาก
17	15	100.00	ดีมาก
18	13	86.67	ดีมาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คนที่	คะแนนหลังการจัดกิจกรรมสวนถาด (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)	คิดเป็นร้อยละ	ระดับคะแนน อยู่ในเกณฑ์
19	15	100.00	ดีมาก
20	12	80.00	ดีมาก
21	15	100.00	ดีมาก
22	15	100.00	ดีมาก
23	15	100.00	ดีมาก
24	13	86.67	ดีมาก
25	15	100.00	ดีมาก
26	13	86.67	ดีมาก
27	13	86.67	ดีมาก
28	14	93.33	ดีมาก
29	15	100.00	ดีมาก
30	15	100.00	ดีมาก
31	12	80.00	ดีมาก
32	14	93.33	ดีมาก
33	15	100.00	ดีมาก
34	15	100.00	ดีมาก
35	13	86.67	ดีมาก
36	14	93.33	ดีมาก
\bar{X}	13.89	92.59	ดีมาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าหลังการจัดกิจกรรมสวนถาดเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องคิดเป็นร้อยละ 92.59 โดยมีคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 100.00 และคะแนนต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 73.33 เมื่อนำค่าร้อยละของคะแนนหลังการจัดกิจกรรมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่าในภาพรวมเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดเล่าเรื่องคิดเป็นร้อยละ 92.59 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายบุคคลพบว่า เด็กปฐมวัยได้คะแนนอยู่ในระดับดีจำนวน 1 คน และอยู่ในระดับดีมากจำนวน 35 คน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมสวนถาดที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสวนถาด

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 113 คน จาก 3 ห้องเรียน

2) กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 36 คน กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ คู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด ประกอบด้วย แนวการจัดกิจกรรม จุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สถานที่และบรรยากาศในการจัดกิจกรรม เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม บทบาทครูในการจัดกิจกรรมบทบาทเด็กในการทำกิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง เป็นแบบวัดชนิดรูปภาพใช้ทดสอบเป็นรายบุคคล มี 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบวัดก่อนการ

ทดลอง จำนวน 5 ภาพ และชุดที่ 2 แบบวัดหลังการทดลอง จำนวน 5 ภาพ เป็นแบบวัดคู่ขนานกับแบบวัดก่อนการทดลอง ใช้เวลาในการทดสอบคนละ 5 นาที

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทดสอบก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องเป็นรายบุคคล โดยใช้แบบวัดชนิดรูปภาพชุดที่ 1 จำนวน 5 ภาพ ใช้เวลาในการเล่าเรื่องภาพ ละ 1 นาที รวม 5 นาที ขณะที่ผู้รับการทดสอบพูดเล่าเรื่อง ผู้ดำเนินการทดสอบจดบันทึกคำพูดของผู้รับการทดสอบในแบบบันทึกคำพูด ใช้เวลาทดสอบทั้งหมดเป็นเวลา 4 วัน

2) ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยจัดกิจกรรมสวนถาดตามคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาดเป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 60 นาที ในช่วงเวลาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นเสรี ระหว่างเวลา 09.40 – 10.40 น.

3) ทดสอบหลังการทดลอง เมื่อดำเนินการทดลองครบ 5 สัปดาห์ ผู้วิจัยวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล โดยใช้เครื่องมือวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ชุดที่ 2 ซึ่งเป็นแบบวัดคู่ขนาน ด้วยวิธีเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสวนถาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t – test แบบ Dependent Samples)

1.3 ผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาด มีความสามารถในการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสวนถาด ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสวนถาดมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แสดงว่าการจัดกิจกรรมสวนถาดช่วยพัฒนาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของปริยานุช จุลพรหม (2547) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ของเด็กรวมด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงขึ้นกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยรวมทุกทักษะอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในแต่ละทักษะพบว่า ทักษะการใช้เหตุผล ทักษะการสังเคราะห์ และทักษะการประเมินค่า มีความสามารถอยู่ในระดับสูง ส่วนทักษะการวิเคราะห์มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของคันทรส วงศ์ศักดิ์ (2553) ที่ได้ศึกษาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยใช้พืชผักผลไม้ พบว่าความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยใช้พืชผักผลไม้สูงกว่าก่อนทำกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยใช้พืชผักผลไม้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การนำเอากิจกรรมสวนถาดซึ่งเป็นศิลปะประดิษฐ์ประเภทหนึ่งไปใช้ส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการด้านการพูดเล่าเรื่องดีขึ้น เพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1 กิจกรรมสวนถาดเป็นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เด็กได้ลงปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมเตรียมวัสดุ อุปกรณ์มาจัดตกแต่งลงบนกระถางกันดิน ตามเรื่องราวที่เด็กได้คิดวางแผนร่วมกันกับเพื่อน มีการปรึกษาหารือ พูดคุยในขณะที่ทำกิจกรรมสวนถาดตามความสนใจ ความถนัด และได้แสดงออกอย่างเสรี ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลต่อการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ เขาวพา เศษะคุปต์ (2542: 107) ที่กล่าวว่า ศิลปะประดิษฐ์ช่วยให้เด็กได้แสดงความคิดสร้างสรรค์และความรู้สึกนึกคิด ได้สื่อสาร อธิบายสิ่งที่ทำ ความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นรับรู้ในสิ่งที่ทำ เป็นการพัฒนาภาษาอีกทางหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพยายามส่งเสริมให้เด็กช่วยกันพูดเล่าเรื่องราวจากสวนถาดของกลุ่มตนเองและแสดงความคิดเห็นผลงานของเพื่อนที่ได้จัดทำ โดยการเล่าเรื่องราวจากสวนถาดที่ได้ช่วยจัดทำในบรรยากาศที่ปลอดภัย มีอิสระเป็นกันเอง ไม่เคร่งเครียด เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น ทำให้พูดเล่าเรื่องได้มากขึ้นอย่างมั่นใจ สอดคล้องกับ ฉันทนา ภาคบงกช (2538: 1-2) ที่กล่าวว่า เด็กสามารถพูดเล่าเรื่องได้ดีในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีการยอมรับ และไม่วิพากษ์วิจารณ์ ดังนั้นวิธีการสอนโดยใช้กิจกรรมสวนถาด จึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องได้

2.2 กิจกรรมสวนถาด เด็กได้ลงมือปฏิบัติกับวัสดุ และที่สำคัญเด็กได้พูดคุยเล่าเรื่องซึ่งเป็นการสื่อความคิดที่เป็นการกระทำ เด็กสามารถทำงานเป็นกลุ่มจำนวน 2-3 คน ทำให้เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ สมาชิกในกลุ่มมีการหมุนเวียนทำให้เด็กรู้จักและคุ้นเคยกับเพื่อนที่หลากหลาย นอกจากนี้กระบวนการทำงานเป็นกลุ่มทำให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือแบ่งปันและการรอคอย การพัฒนาการพูดเล่าเรื่อง ในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง เด็กได้ฝึกพูด ฝึกคิด พูดถ่ายทอด

ความรู้สึกนึกคิด หรือการพูดแสดงความคิดเห็นออกมาโดยการสนทนา ทั้งในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ส่งผลทำให้เด็กมีการพัฒนาทางภาษาพูดที่ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของเขาวพา เดชะคุปต์ (2542: 75-76) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการพูดเล่าเรื่อง หรือกิจกรรมที่ฝึกพูด ควรเป็นกลุ่มเล็กๆ และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเสรี

2.3 บทบาทครู ครูมีบทบาทสำคัญในการให้กำลังใจ ใช้คำพูดชื่นชมผลงาน และชักชวนเด็กสนทนาพูดคุย ส่งผลให้เด็กมีความมั่นใจในการพูดเล่าเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดที่สอดคล้องกับสวนเถาที่จัดทำ ในสัปดาห์ที่ 1 เด็กยังไม่คุ้นเคยกับกิจกรรมสวนเถา จึงไม่กล้าแสดงออกและขาดทักษะในการจัดทำสวนเถา เด็กจะมีพฤติกรรมที่ยึดตนเองเป็นสำคัญ ยังไม่รู้จักร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และไม่รู้จักรอคอย สัปดาห์ที่ 2 เด็กจะพูดเป็นคำๆ เช่น มี ต้นไม้ กิ่งไม้ ก้อนหิน ฯลฯ ไม่เชื่อมโยงเป็นเรื่องราว ครูจะกระตุ้นเสริมให้เด็กพูดเล่าเรื่องโดยมีใคร ทำอะไร ที่ไหน อยู่เสมอและคอยให้กำลังใจเด็กในขณะที่เด็กพูดเล่าเรื่อง ครูจัดบันทึกการเล่าเพื่อนำไปพัฒนาการพูดของเด็ก และให้โอกาสเพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นผลงานสวนเถาของกลุ่มอื่น สัปดาห์ที่ 3 สัปดาห์ที่ 4 และสัปดาห์ที่ 5 เด็กมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น เพราะสังเกตได้จากผลงานสวนเถาที่เด็กๆ ทำมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น มีการพูดเล่ารายละเอียดเป็นเรื่องราวใคร ทำอะไรที่ ไหน ได้สอดคล้องกับสวนเถาที่จัดทำ และครูส่งเสริมให้เด็ก กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกให้มากที่สุด จึงส่งผลให้เด็กสามารถพูดเล่าเรื่องได้ดีขึ้น สอดคล้องกับเลิศ อำนันทะ (2535: 14-15) ที่กล่าวว่า ครูควรยอมรับความสามารถของเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่าแทรกแซงความคิดเด็ก หรือแก้ปัญหาแทนเด็ก ควรส่งเสริมให้เด็กกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกให้มากที่สุดโดยใช้คำพูดช่วย เพื่อให้ท้ายให้เด็กแสดงออกแทนการออกคำสั่ง และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดง ออกอย่างเสรี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมสวนเถาเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เด็กเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างมีความสุข มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน กับครูในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นเอื้อต่อการเรียนรู้ เด็กได้ริเริ่ม คิดวางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความรู้ความคิด พูดเล่าถ่ายทอดจินตนาการเป็นเรื่องราวอย่างต่อเนื่องจากผลงานที่เด็กช่วยกันทำ กิจกรรมสวนเถาจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านพูดเล่าเรื่องสูงขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูต้องศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมสวนเถาเพื่อให้เข้าใจการจัดกิจกรรมสวนเถาอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

3.1.2 การจัดกิจกรรมสวนเถา ควรหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่น และให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์

3.1.3 ครูควรแนะนำวัสดุ และสาธิตขั้นตอนในการทำสวนเถา เพราะกิจกรรมสวนเถาเป็นกิจกรรมที่เด็กบางคนไม่คุ้นเคย ครูปฐมวัยส่วนมากไม่จัดกิจกรรมสวนเถาในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

3.1.4 การจัดกิจกรรมสวนเถา ครูจะต้องเป็นผู้ฟัง และผู้พูดที่ดี และให้กำลังใจเด็กให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก คอยกระตุ้นให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นให้มากที่สุด

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมสวนเถาที่มีต่อตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา

3.2.2 ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมสวนเถาแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมที่มีผลต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

3.2.3 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมสวนเถารายบุคคลและเป็นกลุ่มที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2546) *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2546* (อายุ 3 – 5 ขวบ)
กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2540) *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540* (อายุ 3–5 ปี)
กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร
- กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2542) *เอกสารการสอนการศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*
กรุงเทพมหานคร
- ขวัญชัย จิตสำราญ (2544) *การออกแบบ เขียนแบบจัดสวน กรุงเทพมหานคร*
- คันทรส วงศ์ศักดิ์ (2553) “ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะประดิษฐ์โดยใช้พืชผักผลไม้” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จันทวรรณ เทวรัถย์ (2526) “อิทธิพลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และเกมทางการศึกษาใน
วัย 4 – 6 ขวบ ที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิชาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จิราภรณ์ ส่องแสง (2549) “ศิลปะกับเด็กปฐมวัย” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 10 (3) หน้า 45-46
- จุฑา สุกใส (2545) “ผลการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายที่มีต่อพัฒนาการทางการ
พูดของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษา
ปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ฉันทนา ภาคบงกช (2538) “การศึกษาผู้ปกครอง” *เอกสารประกอบการศึกษาวิชา ปว 541*
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล (2533) *พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ กรุงเทพมหานคร แปลนพับลิชชิง*
- ฐิติพร พิษญกุล (2538) “การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่รู้ใช้คำถามแบบ
เชื่อมโยงเนื้อหาและแบบเชื่อมโยงประสบการณ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ณภัทรชญาห์ สุวรรณเนตร (2546) “การใช้วิธีการสอนแบบสตอรีไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถใน
การพูดของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นภคณ จันทร์เพ็ญ (2539) *การใช้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร แสงศิลป์การพิมพ์*

- นภเนตร ชรรณบวร (2544) *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นงลักษณ์ งามขำ (2551) “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นิตยา ประพฤติกิจ (2537) *การพัฒนาเด็กปฐมวัย* เพชรบุรี ภาควิชาอนุบาลศึกษา วิทยาลัยครู
เพชรบุรี
- นิตยา สุวรรณศรี (2540) *การศึกษาก่อนวัยเรียน* กรุงเทพมหานคร ดันอ้อ
- เนตรทิพย์ แก้วหล้า (2552) “ผลของการเรียนรู้ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทยขั้นพื้นฐานที่มีต่อ
ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- บันลือ พุกกะวัน (2543) *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- บุศรินทร์ สิริปัญญาธร (2545) “กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 6 (3)
(กรกฎาคม): หน้า 14
- บุญชม ศรีสะอาด(2546) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร สุริยาสาส์น
_____. (2545) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร สุริยาสาส์น
_____. (2541) *วิธีทางสถิติสำหรับการวิจัย* เล่ม 1 กรุงเทพมหานคร
- ปานดา ไข่เทียมวงศ์ (2535) *หนูน้อยน่ารัก ทักษะทางภาษาของเด็ก* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ประมวล คิดคินสัน (2536) *เมื่อลูกรักได้ดี* กรุงเทพมหานคร พับลิกบิสเนส พรินท์
- ปรียานุช จุลพรหม (2547) “การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ของเด็ปฐมวัยด้วย
การจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ผอบ โปษะกฤษณะ (2526) *ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย การเขียนการอ่านการพูด การฟังและราชา
ศัพท์* กรุงเทพมหานคร บำรุงสาส์น
- พนิดา ชาตยาภา (2545) “กระบวนการพัฒนาการสื่อความหมายของเด็กปฐมวัยโดยการสร้าง
เรื่องราว ในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ” ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- เพ็ญศรี แซ่ลิ่ม (2548) “ผลการใช้โทรทัศน์จำลองที่มีต่อความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร เจ้าพระยาพระรามราชพิมพ์
- _____ (2528) *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ (2533) *จิตวิทยา* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รติรัตน์ คล่องแคล่ว (2551) “ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอีสาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ลออ ชุตินกร (2524) “ผลการวิจัยการเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมกับเด็กปกติและที่เรียนในชั้นพิเศษในระดับอนุบาล” กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยครูสวนดุสิต
- ลักษณะณา สะตะเวทิน (2536) *การพูด* กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท.
- เลิศ อำนันทนะ (2535) *เทคนิควิธีสอนศิลปะเด็ก* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2523) *ศิลปะในโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร กราฟิการ์ต
- วรรณิ โสมประยูร (2539) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- วิรุณ ตั้งเจริญ (2536) *ทัศนศิลป์* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2519) *พัฒนาการทางภาษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร บรรณกิจเทรตติ้ง
- สนอง สุทธาอามาตย์ (2545) “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการประกอบอาหาร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมาพร สามเด็ย (2545) “พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการเล่นเกมทางภาษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542) *พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม* ภาควิชาการ
อนุบาลศึกษา สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
- สมศรี ปาณะโต (2551) “ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
ประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมนึก ภัททิยชนี (2541) *การวัดผลการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กอพนธ์ ประสานการพิมพ์
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529) “เอกสารชุดอบรมบุคลากรระดับก่อน
ประถมศึกษา หน่วยที่ 7 และหน่วยที่ 10 กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา*
กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ
- หรรษา นิลวิเชียร (2535) *หลักสูตรปฐมวัยศึกษา และแนวปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
อัจฉิมา เกิดผล และอรทัย วิมลโนธ (2533) *ภาษาไทย 2* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อรชา ตูลานันท์ (2547) *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลสำหรับสถานศึกษา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร ประชุมพรินทร์ตั้งกรุ๊ป
- อำไพ สวัสดิราช (2553) “ผลการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการสร้างเรื่องด้วยภาพ ที่มีต่อ
ความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Blood, R.W (1996) *What Is in a name ? The Role of Name Writing in Children Literacy
Acquisition*. University of Virginia
- Dale, P.S (1978). Language Learning Early. *Encyclopedia of Education*. 5
- Petty, K.L. (1994). Group Entry Strategies and Reciprocal Social Interactions of Preschooler in
Social Contexts (Social Interactions). *Dissertation Abstracts International*. February

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นางกอบกมล ทบบัณฑิต
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จังหวัดศรีสะเกษ
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - เคยเป็นครูสอนปฐมวัยเป็นเวลา 16 ปี
 - เป็นศึกษานิเทศก์รับผิดชอบฝ่ายการศึกษา
 ระดับปฐมวัย ปี 2535 - ปัจจุบัน

2. ชื่อ นายกว้าง ผลสุข
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ 33120
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ครูผู้สอนระดับอนุบาล 1 – 2 เป็นเวลา 22 ปี

3. ชื่อ นางนิตยา แข่งขัน
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - อาจารย์สอนโปรแกรมปฐมวัยศึกษา(เอกปฐมวัย)

ภาคผนวก ข

คู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด

คู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด

1. แนวการจัดกิจกรรมสวนถาด

กิจกรรมสวนถาด หมายถึง กิจกรรมที่เด็กใช้วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ก้อนหิน ดิน ทราย ไม้ดอก ไม้ประดับ กิ่งไม้ และตุ๊กตาคนหรือตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ จัดลงบนที่รองหรือกระดาษกั้นดินตามความคิด และจินตนาการ เป็นกลุ่มย่อยขณะทำกิจกรรมเด็กจะมีการสนทนาพูดคุยกับเพื่อน เมื่อทำสวนถาดเรียบร้อยแล้ว เด็กเล่าผลงานให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยนำกิจกรรมสวนถาด มาใช้พัฒนาการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย เพราะเป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสสนทนาพูดคุยกัน ขณะที่ทำสวนถาด และได้นำเสนอผลงาน โดยการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสวนถาดที่จัดทำขึ้น พร้อมทั้งพูด คูย และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเองและของเพื่อน นอกจากนี้ กิจกรรมสวนถาดยังเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิดความสุขที่ได้ช่วยกันจัดตกแต่งสวนถาดจากวัสดุที่หลากหลาย และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

2. จุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมสวนถาด

เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมสวนถาด

การจัดกิจกรรมสวนถาดเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมไว้ดังนี้

3.1 ขั้นนำ เป็นขั้นที่ครูแนะนำให้เด็กรู้จักวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดทำสวนถาดที่เด็กและครูช่วยกันจัดเตรียมไว้อย่างหลากหลาย ครูสาธิตวิธีการจัดทำสวนถาดให้เด็กดู ครูและเด็กร่วมกันสร้างข้อตกลงในการจัดทำกิจกรรมสวนถาด โดยเน้นให้เด็กคิดเองให้แตกต่างจากที่ครูสาธิตให้ดู

3.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม ครูแบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 3 คน ให้เด็กนั่งเป็นกลุ่มในห้องเรียน และระบียงหน้าห้องเรียน เด็กสามารถเลือกวัสดุ อุปกรณ์ในการทำสวนถาดได้ตามความสนใจ และความต้องการตามที่กลุ่มช่วยกันคิดวางแผน ออกแบบ จากนั้นช่วยกันจัดทำสวนถาดตามความคิดจินตนาการ

3.3 ขั้นสรุป เมื่อทำเสร็จแล้ว นำผลงานมาจัดแสดงไว้ทุกกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มหมุนเวียนนำเสนอผลงานด้วยการเล่าเรื่องสวนถาดที่จัดทำให้ครูและเพื่อนๆ ฟังให้ครอบคลุมว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน ในขณะที่เด็กเล่าเรื่อง ครูจดบันทึกรายละเอียดของเรื่องราวที่เด็กเล่า จากนั้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของกลุ่มตนเอง และของเพื่อน เมื่อหมดเวลาครูให้สัญญาณเด็กช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

4. สถานที่และบรรยากาศในการจัดกิจกรรมสวนถาด

การจัดสถานที่ในการทำกิจกรรมสวนถาด ควรมีลักษณะดังนี้

4.1 บริเวณกว้างขวาง ไม่คับแคบ

4.2 มีแสงสว่างพอเพียง อากาศถ่ายเทได้สะดวก

4.3 มีบรรยากาศที่อิสระ เป็นกันเอง ไม่เคร่งเครียด ช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ มีความรู้สึกสบายใจปลอดภัย คลายความวิตกกังวล มีการชื่นชมให้กำลังใจเพื่อให้เด็กเกิดความภูมิใจกล้าแสดงความคิดเห็น

4.4 มีที่ใส่ขยะให้เด็กได้ทิ้งเศษวัสดุ อุปกรณ์ที่ไม่ได้ใช้แล้ว

5. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมสวนถาด

การจัดกิจกรรมสวนถาด จัดในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นเสรีใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 60 นาที ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ รวมใช้เวลาในการจัดกิจกรรมทั้งหมด 15 ครั้ง

6. บทบาทครูในการจัดกิจกรรมสวนถาด

ในการจัดกิจกรรมสวนถาด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ครูมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้เด็กพูดคุยสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมให้เด็กอยากทำกิจกรรม และคอยให้กำลังใจ ชื่นชมผลงาน เพื่อให้เด็กสามารถพูดเล่าเรื่องราวได้ ซึ่งครูควรคำนึงถึงบทบาทตนเองดังนี้

6.1 แนะนำวัสดุ อุปกรณ์ในการทำสวนถาด

6.2 อธิบายและสาธิตให้เด็กดู และเน้นย้ำให้เด็กคิดจินตนาการผลงานให้มีความแปลกใหม่ จากครู และเพื่อนๆ รวมทั้งปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำกิจกรรม

6.3 ส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กพูดคุยสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันขณะทำผลงาน

6.4 ให้คำชื่นชม ผลงาน และพูดคุยกับเด็ก

6.5 ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด

6.6 สังเกตเด็กขณะทำกิจกรรมสวนถาด

6.7 จัดบันทึกการเล่าเรื่องผลงานของเด็ก

7. บทบาทเด็กในการทำกิจกรรมสวนถาด

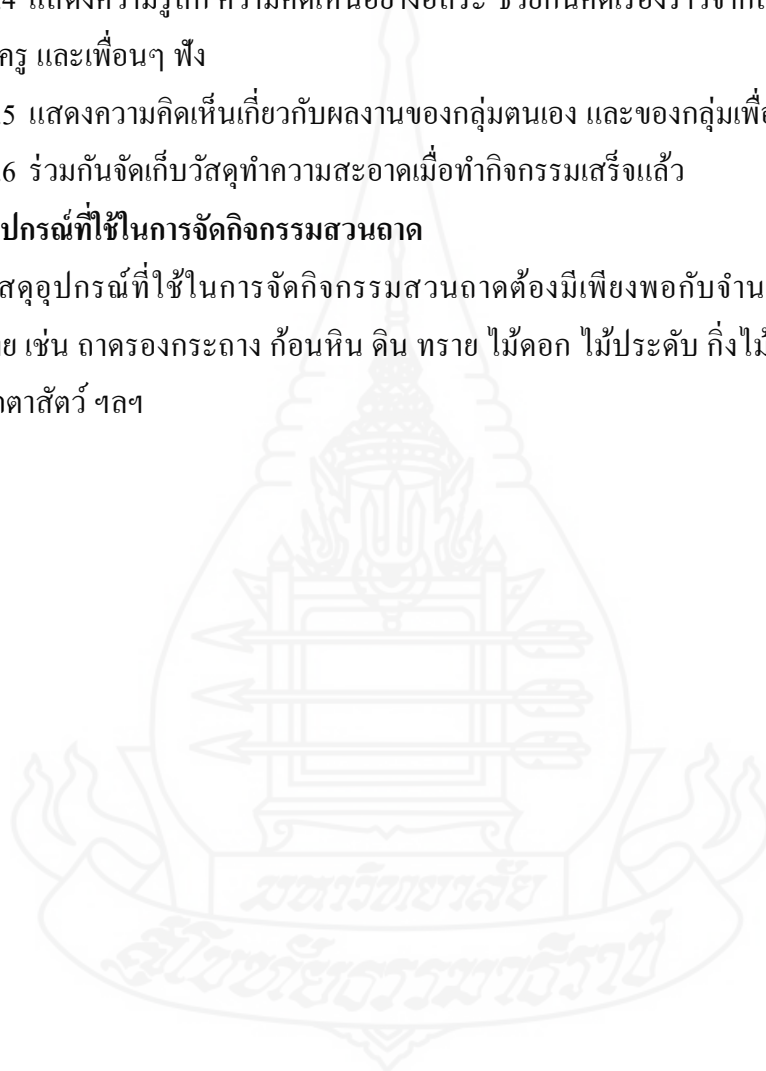
การจัดกิจกรรมสวนถาด เป็นกิจกรรมที่เด็ก ได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้สนทนา พูดคุย มีการวางแผนร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย แก้ปัญหาร่วมกัน ดังนั้นกิจกรรมสวนถาดจะบรรลุวัตถุประสงค์มาก

น้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทเด็กในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดบทบาทเด็กไว้ ดังนี้

- 7.1 ร่วมกับครูในการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่จะใช้จัดทำสวนถาด
- 7.2 ปฏิบัติตามข้อตกลงในการจัดทำกิจกรรมสวนถาด
- 7.3 คิดวางแผน พุดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับสิ่งที่จะทำ และช่วยเหลือกันจัดทำสวนถาด
- 7.4 แสดงความรู้สึก ความคิดเห็นอย่างอิสระ ช่วยกันคิดเรื่องราวจากสวนถาดที่ช่วยกันทำ เพื่อเล่าให้ครู และเพื่อนๆ ฟัง
- 7.5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของกลุ่มตนเอง และของกลุ่มเพื่อน
- 7.6 ร่วมกันจัดเก็บวัสดุทำความสะอาดเมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว

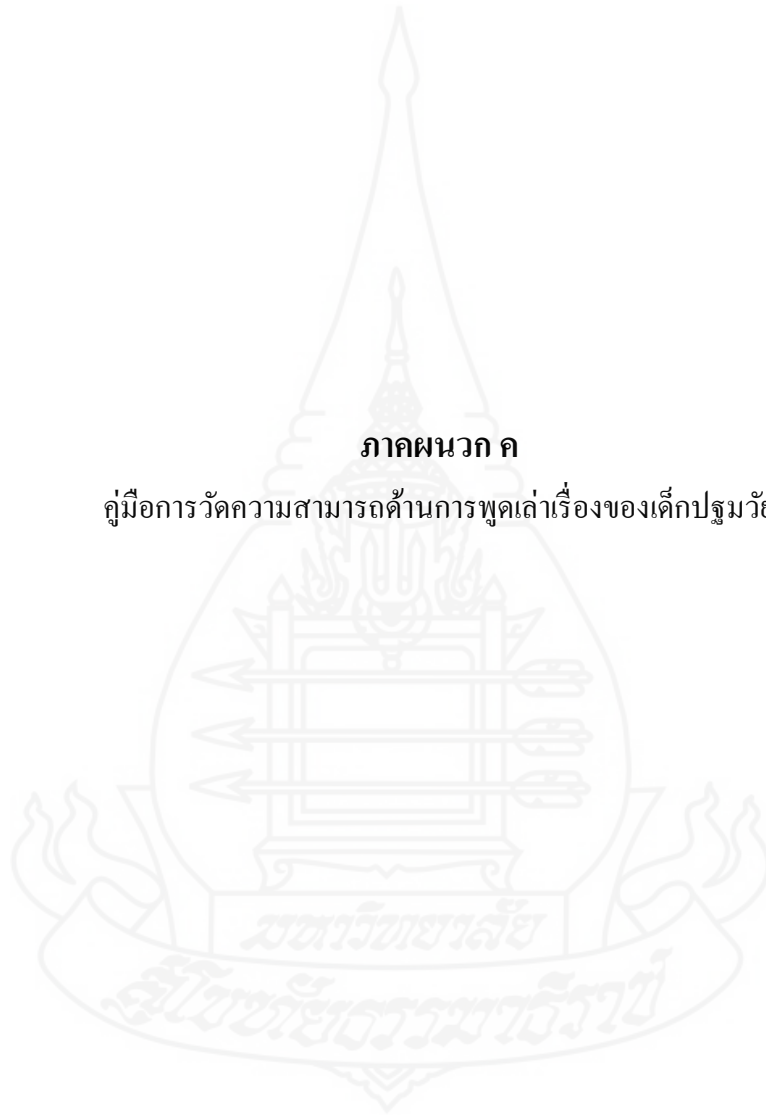
8. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมสวนถาด

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมสวนถาดต้องมีเพียงพอกับจำนวนเด็ก และมีความหลากหลาย เช่น ถาดรองกระถาง ก้อนหิน ดิน ทราย ไม้ดอก ไม้ประดับ กิ่งไม้ ต้นหญ้า และตุ๊กตาคนหรือตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ

ภาคผนวก ค

คู่มือการวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

คู่มือการวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

.....

1. คำชี้แจง

1.1 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย เป็นแบบวัดชนิดรูปภาพแบบคู่ขนาน ก่อนการทดลอง 5 ภาพ หลังการทดลอง 5 ภาพ รวมทั้งหมด 10 ภาพ ขนาดกว้าง 8 นิ้ว ยาว 12 นิ้ว ใช้วัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5 – 6 ปี

1.2 การดำเนินการวัด ทำการวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล โดยให้เวลาในการเล่าเรื่องภาพละ 1 นาที ขณะที่ผู้รับการทดสอบพูดเล่าเรื่อง ผู้ดำเนินการทดสอบจดบันทึกคำพูดของผู้รับการทดสอบในแบบบันทึกคำพูด ใช้เวลาทดสอบ 4 วัน วันละ 9 คน คนละ 5 นาที

2. คำแนะนำในการใช้แบบทดสอบ

2.1 ลักษณะของแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง เป็นแบบวัดชนิดรูปภาพแบบคู่ขนาน แบ่งเป็น 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องก่อนการทดลอง มีจำนวน 5 ภาพ

ชุดที่ 2 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลอง มีจำนวน 5 ภาพ

2.2 เกณฑ์การให้คะแนน (เพ็ญศรี แซ่ลิ้ม 2548: 70)

ระดับ 3 พูดเล่าเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดสอดคล้องกับภาพ และครอบคลุม “ใคร ทำอะไร ที่ไหน” ได้ถูกต้องทั้ง 3 ประเด็น

ระดับ 2 พูดเล่าเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดสอดคล้องกับภาพ และครอบคลุม “ใคร ทำอะไร ที่ไหน” ได้ถูกต้องเพียง 2 ประเด็น

ระดับ 1 พูดเล่าเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดสอดคล้องกับภาพ และครอบคลุม “ใคร ทำอะไร ที่ไหน” ได้ถูกต้องเพียง 1 ประเด็น

ระดับ 0 ไม่พูด หรือเล่าเรื่องราวไม่สอดคล้องกับภาพ

2.3 การเตรียมตัวก่อนทดสอบ

2.3.1 สถานที่ทดสอบ เป็นห้องเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อผู้รับการทดสอบ เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน

2.3.2 ผู้ดำเนินการทดสอบ ต้องศึกษาคู่มือการวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ให้เข้าใจกระบวนการทดสอบทั้งหมด เพื่อให้การทดสอบเป็นไปอย่างราบรื่น

2.3.3 อุปกรณ์ประกอบการทดสอบ ต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการทดสอบต่อไปนี้ให้เรียบร้อยก่อนสอบ

- 1) คู่มือที่ใช้ในการทดสอบ
- 2) แบบทดสอบ
- 3) นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน
- 4) แบบบันทึกคำตอบ

2.3.4 ผู้รับการทดสอบ

- 1) ก่อนดำเนินการทดสอบ ให้ผู้รับการทดสอบไปทำธุระส่วนตัว เช่น ดื่มน้ำ เข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
- 2) ผู้ดำเนินการทดสอบ ควรผ่อนคลายความกังวลให้กับผู้รับการทดสอบด้วยการทักทาย พูดคุย เพื่อสร้างความอบอุ่น และผ่อนคลาย เมื่อเห็นว่าผู้รับการทดสอบพร้อม จึงเริ่มดำเนินการทดสอบ

2.4 ข้อปฏิบัติในการทดสอบ

2.4.1 ผู้ดำเนินการทดสอบ ดำเนินการทดสอบเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้รับการทดสอบดูภาพแล้วเล่าเรื่องให้ผู้ดำเนินการทดสอบฟัง ภาพละ 1 นาที ผู้ดำเนินการทดสอบจดบันทึกเรื่องราวที่ได้รับฟังโดยละเอียด

2.4.2 ผู้ดำเนินการทดสอบ ให้เด็กหยุดเล่าเรื่องเมื่อหมดเวลา 1 นาที จากนั้นนำภาพต่อไปให้ผู้รับการทดสอบดูแล้วเล่าเรื่องราวให้ฟัง โดยทำการทดสอบทีละภาพ จนครบทั้งห้าภาพใช้เวลาในการทดสอบคนละ 5 นาที ตามเวลาที่กำหนด

แบบทดสอบก่อนการทดลอง

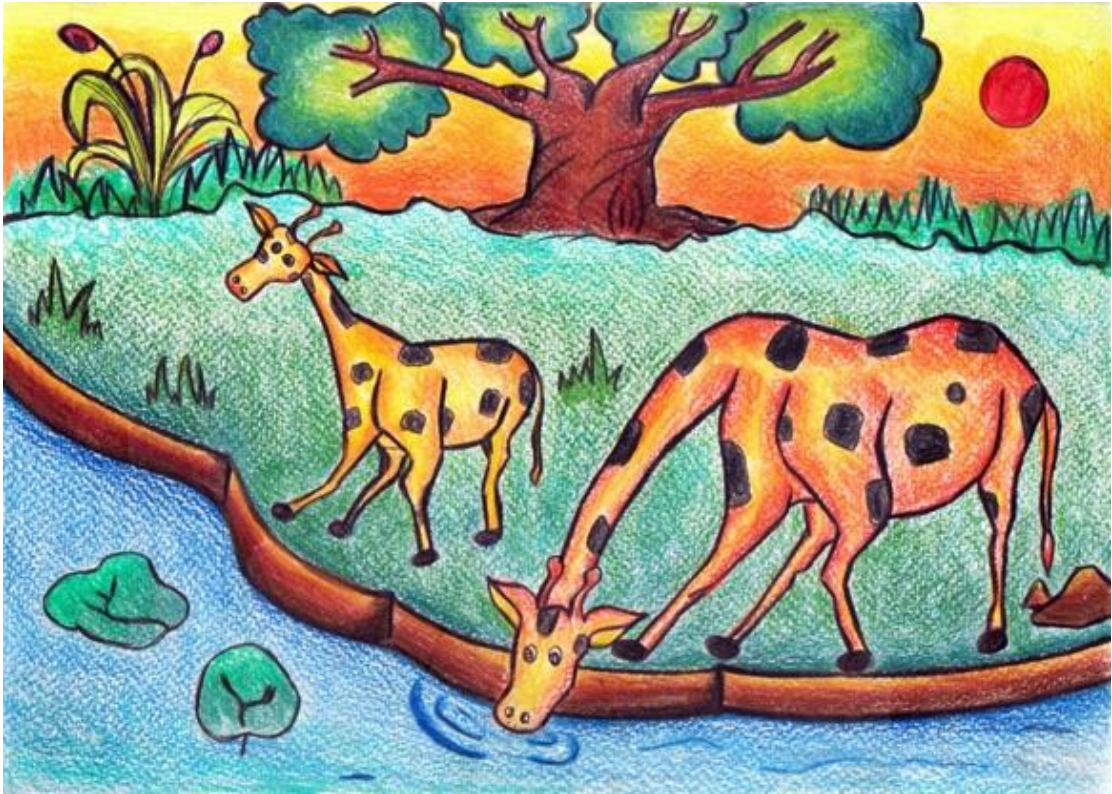

แบบทดสอบหลังการทดลอง

ภาคผนวก ง
แบบประเมินเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมิน

คู่มือการจัดกิจกรรมสวนเถาที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

+ 1 แน่ใจว่าสอดคล้องหรือมีความเหมาะสม

0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องหรือเหมาะสม

- 1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องหรือไม่เหมาะสม

รายการ	ความคิดเห็น		
	+ 1	0	-1
1. คำอธิบายหรือคำชี้แจงชัดเจน สามารถปฏิบัติได้			
2. แนวการจัดกิจกรรมสวนเถา			
3. จุดมุ่งหมายมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของกิจกรรม			
4. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็ก			
5. สถานที่และบรรยากาศในการจัดกิจกรรมสวนเถา			
6. เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมสวนเถา			
7. บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมสวนเถา			
8. บทบาทของเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมสวนเถา			
9. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมสวนเถา			
10. กิจกรรมสวนเถาช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

แบบประเมิน

แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- + 1 แน่ใจว่าสอดคล้องหรือมีความเหมาะสม
 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องหรือเหมาะสม
 - 1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องหรือไม่เหมาะสม

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	+ 1	0	-1
1. รูปแบบของแบบวัดเหมาะสม			
2. แบบวัดเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการเด็ก			
3. คำชี้แจงชัดเจน สามารถปฏิบัติได้			
4. ภาพมีขนาดเหมาะสม			
5. ภาพมีความชัดเจนสามารถเล่าเป็นเรื่องราวได้			
6. จำนวนภาพที่ใช้วัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องก่อน และหลังการทดลองมีความเหมาะสม			
7. ความเหมาะสมของแบบวัดก่อนการทดลอง			
- ภาพที่ 1 เด็กก่อกองทรายที่ชายหาด			
- ภาพที่ 2 เด็กวิ่งเล่นที่สนามหญ้า			
- ภาพที่ 3 เต่ากินผัก			
- ภาพที่ 4 เด็กช่วยกันปลูกผัก			
- ภาพที่ 5 กระจายกำลังกินแครอท			
8. ความเหมาะสมของแบบวัดหลังการทดลอง			
- ภาพที่ 1 เด็กช่วยกันก่อกองทรายที่ชายหาด			
- ภาพที่ 2 เด็กเตะฟุตบอลที่สนาม			
- ภาพที่ 3 ยีราฟกินน้ำ			
- ภาพที่ 4 เด็กช่วยกันเก็บผัก			
- ภาพที่ 5 กระจายกำลังมัดเพื่อน			
9. ความเหมาะสมของเวลาในการทำแบบทดสอบ			
10. ความชัดเจนของเกณฑ์การให้คะแนน			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ทรงคุณวุฒิ
(.....)

ภาคผนวก จ
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
ผลการประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด
ตารางแสดงผลการประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมสวนถาด

รายการ	ผลการประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่				
	1	2	3	X	IOC
1. คำอธิบายหรือคำชี้แจงชัดเจน สามารถปฏิบัติได้	1	1	1	3	1
2. แนวการจัดกิจกรรมสวนถาด	1	1	1	3	1
3. จุดมุ่งหมายมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของกิจกรรม	1	1	1	3	1
4. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็ก	1	1	1	3	1
5. สถานที่และบรรยากาศในการจัดกิจกรรมสวนถาด	1	1	1	3	1
6. เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมสวนถาด	1	1	1	3	1
7. 7บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมสวนถาด	1	1	1	3	1
8. 8บทบาทของเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมสวนถาด	1	1	1	3	1
9. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมสวนถาด	1	1	1	3	1
10. กิจกรรมสวนถาดช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการพูด เล่าเรื่อง	1	1	1	3	1

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
ผลการประเมินแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
ตารางแสดงผลการประเมินวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

รายการ	ผลการประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่				
	1	2	3	X	IOC
1. รูปแบบของแบบวัดเหมาะสม	1	1	1	3	1
2. แบบวัดเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการเด็ก	1	1	1	3	1
3. คำชี้แจงชัดเจน สามารถปฏิบัติได้	1	1	1	3	1
4. ภาพมีขนาดเหมาะสม	1	1	1	3	1
5. ภาพมีความชัดเจนสามารถเล่าเป็นเรื่องราวได้	1	1	1	3	1
6. จำนวนภาพที่ใช้วัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องก่อน และ หลังการทดลองมีความเหมาะสม	1	1	1	3	1
7. ความเหมาะสมของแบบวัดก่อนการทดลอง					
- ภาพที่ 1 เด็กก่อกองทรายที่ชายหาด	1	1	1	3	1
- ภาพที่ 2 เด็กวิ่งเล่นที่สนามหญ้า	1	1	1	3	1
- ภาพที่ 3 เต่ากินผัก	1	1	1	3	1
- ภาพที่ 4 เด็กช่วยกันปลูกผัก	1	1	1	3	1
- ภาพที่ 5 กระจายกำลังกินแครอท	1	1	1	3	1
8. ความเหมาะสมของแบบวัดหลังการทดลอง					
- ภาพที่ 1 เด็กช่วยกันก่อกองทรายที่ชายหาด	1	1	1	3	1
- ภาพที่ 2 เด็กเตะฟุตบอลที่สนาม	1	1	1	3	1
- ภาพที่ 3 ยีราฟกินน้ำ	1	1	1	3	1
- ภาพที่ 4 เด็กช่วยกันเก็บผัก	1	1	1	3	1
- ภาพที่ 5 กระจายกำลังมัดเพื่อน	1	1	1	3	1
9. ความเหมาะสมของเวลาในการทำแบบทดสอบ	1	1	1	3	1
10. ความชัดเจนของเกณฑ์การให้คะแนน	1	1	1	3	1

ภาคผนวก จ

ภาพการจัดกิจกรรมสวนถาดที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

ภาพกิจกรรมการทำสวนถาดเด็กปฐมวัย

เด็กๆ เล่าเรื่องราวสวนถาดที่ได้จัดทำให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง

ภาพผลงานเด็กปฐมวัยทำสวนถาด ในสัปดาห์ที่ 1

ภาพผลงานเด็กปฐมวัยทำสวนถาด ในสัปดาห์ที่ 5

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสุภาพร พลอินทร์
วัน เดือน ปีเกิด	22 ธันวาคม 2507
สถานที่เกิด	อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ปีการศึกษา 2552
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

